

**GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN
ETKİNLİKLERİNE KATILAN BİREYLERİN SOSYAL BECERİ
DÜZEYLERİNİN BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER İŞİĞİNDA
İNCELENMESİ (MALATYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Elif NARİNÇ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Cemal GÜNDOĞDU**

Yüksek Lisans Tezi – 2021

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN
ETKİNLİKLERİNE KATILAN BİREYLERİN SOSYAL BECERİ
DÜZEYLERİNİN BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER IŞIĞINDA
İNCELENMESİ (MALATYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Elif NARİNÇ

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Cemal GÜNDOĞDU**

**MALATYA
2021**

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
ŞEKİLLERİN DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Çalışmanın Amacı ve Hipotezi	2
1.3. Çalışmanın Önemi	3
1.4. Varsayımlar.....	3
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar.....	4
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Zaman Kavramı	5
2.2. Serbest Zaman.....	5
2.2.1. Serbest Zamanın Tarihçesi.....	5
2.2.2. Serbest Zamanla İlgili Temel Kavramlar.....	6
2.2.3. Serbest Zaman Değerlendirme Fonksiyonları	7
2.2.4. Serbest Zaman Etkinlikleri	7
2.3. Gençlik Kavramı.....	8
2.3.1. Gençlik Politika Vizyonu.....	8
2.4. Gençlik Merkezleri	9
2.4.1. Gençlik Merkezleri Akademisi	11
2.4.2. Gençlik Merkezleri Kulüpleri	12
2.5. Sosyal Beceri Tanımı ve Sınıflanması.....	13
2.6. Sosyal Beceri Gelişimi ve Eğitimi.....	14
2.6.1. Sosyal Becerinin Eğitiminde Kullanılan Yöntemler	14
3. MATERYAL VE METOT	16
3.1. Araştırma Modeli	16
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	16
3.3. Veri Toplama Araçları	16
3.3.1.Sosya Beceri Envanteri	16

3.4. Araştırmanın Etik Boyutu	18
3.5. Veri Analizleri	18
4. BULGULAR.....	19
4.1. Kişisel Bilgi Formu'na İlişkin Bulgular:	19
4.2. Araştırmaya Yönelik Genel Tablolar	23
4.2.1. Güvenilirlik Analizi	24
4.3. Sosyal Beceri Envanteri'ne (SBE) İlişkin Bulgular:	24
5. TARTIŞMA	37
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	40
6.1. Sonuç	40
6.2. Öneriler	41
KAYNAKLAR	43
EKLER.....	50
EK-1. Özgeçmiş.....	50
EK-2. Malatya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü İzin Yazısı.....	51
EK-3 Etik Kurul Raporu	52
EK-4. Ölçek Formu.....	53

TEŞEKKÜR

Lisans-Yüksek Lisans eğitiminin boyunca bilgi ve birikiminden yararlanma şansını yakaladığım, tez çalışma süresince yardım ve desteğini esirgemeyen, beni anlayış ve sabırla yönlendiren, daima teşvik ve özveride bulunan, bana zamanını ayıran tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Cemal GÜNDOĞDU'ya,

Keşke bu çalışmayı okuma şansı olsaydı' dediğim tek kişiye BABAM'a,

Yaşamımın her döneminde olduğu gibi çalışma sürecim boyunca da her sevincimi, hüznümü, zorluklarımı paylaşan, hiçbir desteğini esirgemeyen AİLEME,

Sabırla yönlendiren her zaman pozitif enerjisini hissettiğim sevgili hocam İrşil DEMİRALP'e,

Çalışmam boyunca yardımlarını esirgemeyen Sayın Dr. Öğr. Üyesi Şakir TÜFEKÇİ' ye, Dr. Hulusi BÖKE' ye ve Çilem NARİNÇ'e, teşekkür ederim.

ÖZET

Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenler Işığında İncelenmesi (Malatya İli Örneği)

Amaç: Bu araştırmada, Malatya ilindeki gençlik merkezleri faaliyetlerine katılan bireylerin, sosyal beceri düzeylerini demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot Araştırma örnekleme için Gençlik merkezlerinde katılım gösteren bireylerin sosyal beceri düzeylerinin görünüş sıklığı(p) 50% ve görülmemiş sıklığı(q-1) 0,5 yanılma düzeyinin t değeri 1.95 ve göz yumulabilir hatanın(d) 0.05 olarak alındığında örneklem büyüklüğünün Aralık 2018 itibariyle 22.342 evrenden en az Örneklem grubunu 379 katılımcıdan oluşacağı hesaplanmış, gençlik merkezlerinde rekreatif etkinliklerine katılan 381 gönüllü katılımcı evreni oluşturmuştur. Araştırmada veri toplamak amacıyla ölçek formu kullanılmıştır. **Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır.** Veri analizinde; frekans, yüzde, ortalama, standart sapma analizinden, sosyal beceri puan ortalamalarının anlamlı farklılıkların belirlenmesinde parametrik testlerden ‘T Testi’ ve ‘ANOVA’ kullanılmıştır. $p < 0.05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

Bulgular: **Araştırma** bulgularına göre katılımcıların sosyal beceri puanları ile cinsiyet, anne eğitim, baba eğitim, anne meslek, baba meslek, aile gelir, aktif spor yapma ve yaş değişkeni arasında anlamlı farklılık görülmüş, eğitim durumu ile sosyal beceri düzeyi arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Sonuç: Araştırma sonucunda, Malatya ili gençlik merkezlerinde rekreatif etkinliklere katılan bireylerin sosyal beceri düzeyini eğitim değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği, cinsiyet, yaş, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne meslek, baba meslek, aile gelir düzeyi, aktif spor yapma değişkenleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik Merkezi, Sosyal Beceri, Serbest Zaman, Spor, Gençlik Kavramı

ABSTRACT

Investigation of Social Skill Levels of Individuals Participating in Leisure Activities in Youth Centers in the Light of Some Demographic Variables (The Case of Malatya Province)

Aim: In this study, it was aimed to examine the social skill levels of individuals who participated in the activities of youth centers in Malatya province according to demographic variables.

Materials and Methods: For the research sample, when the appearance frequency (p) of the social skill levels of the individuals participating in youth centers is 50% and the frequency of absence (q-1) is 0.5, the t value of the error level is 1.95 and the tolerable error (d) is 0.05, the sample size is 22,342 as of December 2018. It was calculated that the minimum sample group from the universe would consist of 379 participants, and 381 volunteer participants who participated in recreational activities in youth centers formed the population. A scale form was used to collect data in the study. SPSS program was used to analyze the data. In data analysis; "T Test" and "ANOVA", which are parametric tests, were used to determine the meaningful differences of social skills score averages from frequency, percentage, average, standard deviation analysis. $p < 0.05$ significance level was taken into account.

Results: According to the research findings, there was a significant difference between the social skill scores of the participants and the variables of gender, mother education, father education, mother's profession, father's occupation, family income, active sports and age, and there was no significant difference between educational status and social skill level.

Conclusion: As a result of the research, there is no significant difference between the social skill levels of individuals participating in recreational activities in the youth centers of Malatya province in terms of education variable, and there is a significant difference in terms of gender, age, mother's education level, father's education level, mother's occupation, father's occupation, family income level, active sports activities. It was understood to show.

Keywords: Youth Center, Social Skill, Free Time, Sports, Youth Concept

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

- SBE** : Sosyal Beceri Envanteri
- Sav** : Sallallahu aleyhi ve sellem
- Besyo** : Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- GSB** : Gençlik ve Spor Bakanlığı

ŞEKİLLERİN DİZİNİ

Şekil No.

Sayfa No.

Şekil 2.1. GSB Teşkilat Şeması..... 10

TABLULAR DİZİNİ

Tablo No	Sayfa No
Tablo 3.1. Sosyal Beceri Envanteri'nin Toplam Puan ve Alt Boyut Puanlarına Yönelik Güvenirlilik İndeksi	18
Tablo 4.1. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	19
Tablo 4.2. Araştırma Grubunun Eğitim Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	19
Tablo 4.3. Araştırma Grubunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	20
Tablo 4.4. Araştırma Grubunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	20
Tablo 4.5. Araştırma Grubunun Anne Meslek Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	21
Tablo 4.6. Araştırma Grubunun Baba Meslek Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	21
Tablo 4.7. Araştırma Grubunun Aile Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	22
Tablo 4.8. Araştırma Grubunun Aktif Olarak (Lisanslı) Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	22
Tablo 4.9. Araştırma Grubunun Yaş Değişkenine Göre Tanımlayıcı İstatistikleri.....	22
Tablo 4.10. Araştırma Grubunun Normallik Testi.....	23
Tablo 4.11. Araştırma Grubunun Çarpıklık ve Basıklık Değerleri	24
Tablo 4.12. Araştırma Grubunun Güvenilirliği.....	24
Tablo 4.13. Araştırma Grubunun SBE Alt Boyut Puanları ve Toplam Puan Tablosu.....	25
Tablo 4.14. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem İçin T Testi Tablosu.....	26
Tablo 4.15. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Aktif Spor Yapma Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem İçin T Testi Tablosu.....	27
Tablo 4.16. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu	28

Tablo 4.17. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu	29
Tablo 4.18. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Testi	31
Tablo 4.19. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Annenin Meslek Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu.....	32
Tablo 4.20. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Babanın Meslek Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu.....	33
Tablo 4.21. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Aile Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu.....	34
Tablo 4.22. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu	35

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Günümüz şartlarında serbest zamanı etkili ve verimli kullanmak oldukça önemlidir. Kişilerin kendine özgü istekleri için kullandıkları serbest zamanlarının olması ve bu serbest zamanlarını etkili bir şekilde kullanmalarının, bireylerin bedensel, zihinsel ve sosyal yaşamlarına olumlu yönde katkı sağladığı düşünülebilir (1).

Ülkemizde serbest zamanının plan ve programlanması, yararlı biçimde kullanılması ve gençlerimizin serbest zamanlarını ücret ödemediği verimli bir şekilde geçirmeleri için merkez ve taşradaki kurum ve kuruluşlar hizmet sunmaktadır. Gençler hizmetleri en yararlı şekilde devlet aracılığıyla kullanmaktadır (2).

Devletimizin kurmuş olduğu kurumların başında Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak tüm ülkede hizmet veren Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bulunmaktadır. İllerde taşra teşkilatına bağlı olan Gençlik Merkezleri gençlere yönelik eğitici ve bilgilendirici faaliyetlerde bulunan birimlerden bir tanesidir. Gençlerin serbest zamanlarını kendilerine ve topluma faydalı olacak şekilde değerlendirmeleri istenilen bir durumdur.

Bireylerin gençlik dönemi öncesinden içerisinde bulunmuş olduğu zaman dilimine çocukluk adledilmektedir.

Çocuğun yetişkin yardımına ihtiyaç duymadan problem çözme seviyesini, gelişim düzeyini ve yetişkinin rehberliğinde ne yapabildiğini belirlemek için serbest zaman kullanımına dikkat edilmelidir. Yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında bir yetişkin veya başka bir çocukla düzenli olarak çalışan çocuğun bilişsel gelişiminin olgunlaşarak diğer gelişim alanlarının zenginleştiği, beslendiği, büyüdüğünü ve kapasitesinin en üst düzeylere çıktığını söyleyebiliriz. Gençlik merkezleri, çocuklar ve gençlerin başka çocuk ve gençlerle bir araya geldiği, sosyal ve iletişim becerilerinin geliştiği merkezlerdir (3).

Vygotsky, çocuğun kendisinin çevresi ile etkileşimde bulunarak gelişebilmesinin yanı sıra, çevresindeki yetişkinlerle de etkileşimde bulunarak kendisini geliştirebilecek “gelişmeye açık alan” olduğundan bahsetmektedir (4).

Bütün bu bilgilerden yola çıkarak çalışmamızda sosyal beceri düzeyleri ele alınmıştır. Araştırma açısından “Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerde demografik değişkenlerin sosyal beceri düzeylerine etkisi var mıdır?” sorusu problem durumunu ifade etmektedir.

1.2. Çalışmanın Amacı ve Hipotezi

Bu çalışma Malatya gençlik merkezlerinde rekreatif faaliyetlere katılan bireylerin demografik değişkenler ışığında sosyal beceri düzeylerini araştırmaktır. Bu amaca için aşağıdaki alt problemlere başvurulmuştur.

- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde rekreatif faaliyetlere katılan bireylerin cinsiyet değişkenine göre sosyal beceri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde rekreatif etkinliklere katılan bireylerin yaş değişkenine açısından sosyal beceri puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin eğitim durumu değişkenine yönelik sosyal beceri puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin anne eğitim düzeyi değişkenine yönelik sosyal beceri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin baba eğitim düzeyi değişkenine yönelik sosyal beceri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin anne meslek durumu değişkenine yönelik sosyal beceri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin baba meslek durumu değişkenine yönelik sosyal beceri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin aile aylık geliri değişkenine yönelik sosyal beceri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin (lisanslı) spor yapma durumu değişkenine yönelik sosyal beceri puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu amaçlar doğrultusunda aşağıda belirlenen hipotezler oluşturulmuştur:

- Malatya da bulunan Gençlik Merkezlerinin rekreatif etkinliklerine katılan bireylerin sosyal beceri düzeylerine etkisi vardır,
- Malatya da bulunan gençlik merkezlerinin rekreatif etkinliklerine katılan bireylerin sosyal beceri düzeylerine etkisi yoktur.

1.3. Çalışmanın Önemi

Bu araştırma, Malatya ilinde bulunan gençlik merkezlerinde rekreatif etkinliklere katılan bireylerin sosyal beceri düzeyine demografik değişkenler (cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, anne baba öğrenim düzeyi, anne baba mesleği, aile aylık gelir düzeyi ve spor yapma durumu) açısından bir etken olduğunun ortaya konulması amacıyla önemlidir. Bu çalışmada ulaşılan verilerin yeni araştırmalara yardımcı olacağı düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

- Araştırmada kullanılan ‘Sosyal Beceri Envanteri Ölçeği’nin güvenilir ve geçerli olduğu kabul edilir.
- Katılımcıların ölçek formunu içtenlik ve samimiyetle doğru cevapladıkları kabul edilir.
- Kullanılan ölçek katılımcıların sosyal beceri düzeyini belirleyen nitelikte ve yeterlilikte kabul edilir.
- Ölçek formunun ifadelerinin okuyucu tarafından doğru olarak algılandığı kabul edilir.
- Ölçek formuna verilen cevaplar doğru olarak ele alınmıştır.
- Ölçek formu verileri doğru ve tam olarak işleme alındığı kabul edilir.

1.5. Sınırlılıklar

- Araştırmada bulguların kaynağı 2018-2019 faaliyet yılında Malatya ilindeki taşra teşkilatına bağlı Beydağı ve Fırat Gençlik Merkezlerindeki rekreatif etkinliklerine katılan bireylerle sınırlıdır.
- Araştırma örneklem alınan gençlik merkezine devam eden bireyler ile sınırlıdır.
- Toplanan verilerin geçerliliği ölçek formunun uygulandığı süreyle sınırlıdır.
- Ölçek formunun uygulanması için kullanılan süre 9 hafta ile sınırlıdır.
- Araştırma uygulanan ölçek formundaki sorularla sınırlıdır

1.6. Tanımlar

Gençlik Merkezi: Taşra teşkilatına bağlı hizmet veren, bireylerin serbest zamanlarını sosyal, kültürel, sanatsal vb. faaliyetler çerçevesinde değerlendirilme fırsatı bulduğu ve gençlerin anayasada yer aldığı üzere gençliğin korunmasına yönelik çalışmalarını yürüten kurumlardır (5).

Serbest Zaman: Yaşamımızın gerekliliklerinin yerine getirilmesinden sonra kalan sürenin kişinin çalışmadığı, kendini yenileyebildiği, kişisel tercihlere göre değişen etkinliklerdir. (6-8).

Sosyal Beceri: Sosyal anlamda olumlu tepkiler getirerek, başka insanlarla iletişimi mümkün kılan, çevrede etki bırakan, gözlenebilen veya gözleme imkanı bulunmayan zihinsel ve duygu içerikli öğeleri içeren davranışlardır (9).

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Zaman Kavramı

Zaman, bir işi gerçekleştirirken bu işin gerçekleştiği zamandır. Nesnel zaman, nicel anlamdaki zamandır fakat kendiliğinden değil değişimle ölçülebilir. Öznel zaman ise zaman düşüncesine dayanır, yaşantılara kaynaklıdır ve nicel olarak ölçülmez (10).

Günlük yaşamda yaşanan ve süregelen olaylar "zaman" denen soyut kavram kişiyi düşünmeye zorlamaktadır. Zaman denilen oldukça önemli bu kavramda olaylar yaşanır ve değerlendirilir. Zaman kavramı dışında meydana gelen hiçbir olay ve olgu olamaz (11). Zaman kıymetlidir; çünkü durdurulması, geri döndürülmesi olanaksızdır. Yaşanılan her anın geri dönüşü yoktur. Zaman hayattır ve insanın hayatını güzelleştirmesi ve yaşam kalitesinin yükseltebilmesi için zamanın iyi kullanması gerekir (12).

Dünyada bütün insanlara verilen zaman hayat için en değerli kredidir. İnsanın başarılı veya başarısız, mutlu veya mutsuz, iyi veya kötü günleri zamanı nasıl kullandığı ile doğru orantılıdır. Zamanı yararlı ve etkileyici kullanabilme öncelikle bir eğitim işidir. Bu eğitim, okul ve ailenin iş birliği ile gerçekleşen bir olaydır. Bireyin zamanı iyi kullanabilmesi kendisine, çalışma yaşamına, fizyolojik ihtiyaçların gerçekleştirmeye ayırdığı zamanı iyi düzenlemeye bağlıdır (7).

2.2. Serbest Zaman

Serbest zaman 'boş zaman' 'özgün zaman' gibi farklı isimlerde kullanılmıştır. Serbest zaman, bireyin zorunlu uğraşları dışında kalan kullanımında özgürlük içeren, maddi kazanç sağlamadan, kişisel tercihlerle yapılan etkinliklerdir (6).

2.2.1. Serbest Zamanın Tarihçesi

Rekreatif faaliyetler modernite öncesi serbest zaman ve sanayileşme sonrası serbest zaman olarak incelenecektir (13).

Çalışılan zamanın modern toplumlarda azalmasıyla serbest zaman artmıştır. Ortaya çıkan bu zamandan faydalanabilmek için serbest zaman sektörü ortaya çıkmış ve hızla yayılmıştır. Turizm, dinlenme, spor, tatil, oyun, aktivite hobiler ve eğlence için ayrılan paralar hızla artmıştır (14).

Serbest zamanın en üst seviyede kar sağlama amacıyla kapitalizm, birçok eğlence ve hizmet sektörüne yönelerek her türlü ödeme formülünü yaratmıştır. Gösteri yer ve mekânları, tatil etkinlikleri, kültürel tüketim, sohbet programları ve tanınmış kişilerle bir araya gelme, yemek yeme gibi oldukça fazla toplumsal satışını arttırmıştır. Birer gösterim etkinliği olan bunlar aslında renksiz ve hareketsizdir. Ayrıca rekreasyon koşullarının toplumsal yaşamda eşit dağıldığı da söylenememektedir. Artık teknoloji insanların serbest zamanlarını evinin içine kadar gelip doldurmakta, bu kolaylıkla sağlanan durum ve olgulara internet olanakları da eklenmiştir (15).

Serbest zaman, günümüz koşullarında çalışma şartlarının bireyde etkiye sahip olan mobbing, yorgunluk ve klişeleşmeyi ortamdaki uzaklaştırma ve dengeyi sağlama sürecidir. Çağın gerektirdiği ileri seviyede teknoloji ve değişim bir yandan üretimde artış ve sermaye sağlama durumları insanların daha kısa sürede çalışarak ihtiyaç duyulan üretimi gerçekleştirmeleri; diğer yandan oluşan klişeleşme, kendine yabancılaşma, gürültü, sabitlik, gibi faktörlerle yıpranma, bıkkınlık insanların oldukça yorulmasına yol açmaktadır (16).

2.2.2. Serbest Zamanla İlgili Temel Kavramlar

Varolma Zamanı

İnsan yaşamı başta biyolojik ihtiyaçlarının giderilmesiyle başlatılır. Uyumak, yemek, içmek ve vücut sağlığı gibi temel yaşam ihtiyaçlarının giderilebilmesi için insan, yaşamından belirli bir süre temel ihtiyaçlar için ayırması gereklidir. Biyolojik ihtiyaçlarını gideren kişi yaşamını idame ettirebilmesi için belli bir mesleğe yetkin olması ve onu yerine getirerek yaşamak için ihtiyacı olan maddi imkânları sağlama gerekir (17).

Çalışma Zamanı

Çalışma zamanı, bireylerin iş ile ilgili olarak ekonomik gelir sağlayıp yaşamlarını idame ettirmek için gerçekleştirmiş oldukları durumları içermektedir (18). Zamanı daha kaliteli bir şekilde kullanabilmek adına iş yerine ulaşma ve iş yerinden ayrılma veya işe ara verilen zaman da çalışma zamanı olarak değerlendirilmeye alınmaktadır (17).

2.2.3. Serbest Zaman Değerlendirme Fonksiyonları

Serbest zaman kişiye, kendini rahat ifade etmesine olanak sağlayacak bir özgürlük alanı sağlamaktadır. Serbest zamanın fonksiyonlarını üç ana başlıkta inceleyebiliriz

1. Psikolojik Fonksiyonlar: Bireyin iş yaşamı ile psikolojik yaşamı uyumlu olmalıdır.
2. Sosyal Fonksiyonlar: Çağımızın gerekliliklerini yerine getirirken sosyal ilişkilerimiz azalmaktadır. Özellikle serbest zamanlarımızı sosyal ilişkilerimizi geliştirmek için kullanmalıyız.
3. Ekonomik Fonksiyonlar: Ekonomik döngüler içerisinde azımsanmayacak derecede serbest zamanın yeri vardır. Dinlence, çalışma hayatının zıttı olarak gösterilir. Fakat dinlence bir sabitlik değil tüketim olayıdır. Ekonominin önemli bir bağlantısı haline gelmiştir. Böylece, farklı bir iş olanağı meydana gelmiştir. Bu yeni iş gücü içerisinde üreticiler konumunda olan çoğu birey tüketici durumuna geçmiştir (19).

2.2.4. Serbest Zaman Etkinlikleri

Serbest zamanlarında bireylerin katılım gösterdikleri etkinlikler insanların boş zamanlarında istemli ve gönüllü olarak katılım sağladığı, maddi amaç taşımayan ve insanların mutlu olmasına katkı sağlayan etkinliklerdir. Etkinlikler içeriklerine, katılımcı grubuna ve yapıldıkları alanlara göre çeşitlilik içermektedir. Kişiler fiziksel yapılarına, cinsiyetlerine, eğitim durumlarına, sahip olunan imkanlara ve yetkinliklerine göre etkinliklerden hangisine katılacaklarına karar vermektedirler (20).

Terzioğlu (2005)'na göre serbest zamanları değerlendirme kişinin mesleksi, ailevi ve toplumsal ödevlerini gerçekleştirdikten sonra gönüllü olarak girişebileceği dinlenme, eğlenme, bilgi ya da becerilerini iletme ve topluma katılma gibi uğraşlardır (21). Erler (2011) serbest zamanları değerlendirme etkinliklerini herhangi bir maddi veya manevi ödül, başarı kazanma amacında olmayan, kişilerin kassal ve zihinsel güçlerini dışarıdaki etkenlerin dayatmasıyla değil içlerinden geldiği için dışarıya verebilme şartını yaratan, katılımında gönüllülük, uygulanmada zevk, sonucunda doyuma ulaştıran farklı yapıdaki etkinlikler olarak tanımlamaktadır (22).

Katılımda bulunulan her etkinlik serbest zaman etkinliği olarak düşünülmemelidir. Etkinliğin serbest zaman etkinliği olarak kabul görmesi için bireye ticari fayda sağlamıyor olması ve bu etkinliğini bireyin zorunlulukla yapılmıyor olması gerekmektedir (23).

Toplumun refahı bakımından serbest zaman vakitlerini kişisel gelişme ve toplumsal düzeni geliştirme olarak kullanmak serbest zaman eğitiminde amaçtır. Serbest zaman daha rahat bir yaşam tarzı oluşturmak için ve kişiliğe olumlu katkı sağlamak için kullanılabilir. Bireyler serbest zamanlarını yararlı bir biçimde geçirmelidirler (21).

Gökmen, serbest zaman etkinliklerine katılımda bireyin ayıracağı zaman, çalıştığı iş koşulları, yaşadığı çevre ile bu çevrenin el verdiği koşullar, sosyoekonomik düzey, yaş, cinsiyet, kişilik özellikleri, sosyal çevre, gelenek ve görenekler gibi etmenlerin etkili olduğunu söylemiştir (24-25).

2.3. Gençlik Kavramı

Gençlik üzerine yapılan tanımda genç kavramı “on iki” yaşında başlayıp “yirmi dokuz” yaşına kadar uzanan bir dönemi kapsamaktadır (26).

Uzmanların gençlikle ilgili tam kavram birliğine ulaştıkları söylenemez. Ancak böyle olmasının nedenlerine bakıldığında gençlik döneminde somut olunmaması ve ülkelerde farklılıkların bulunmasıdır. Bu durum, ülkelerin gençlik dönemlerini hangi aralıkta ele alma aşamada da görülür. Örneğin Danimarka 15-25 yaş genç olarak değerlendirmektedir (27).

2.3.1. Gençlik Politika Vizyonu

Gençlik Politikaları, gençlerin uluslararası ve insani değerlerin bilincinde, ulusal değerlere sahiplenen, çevreyi düşünen, özgüveni yüksek, etkili, topluma ait hissedene, toplum hayatında aktif olan, temel hak ve hürriyetlerin bilincinde olup ve uluslararası arenada yaşlılarıyla rekabet düzeyinde, bireyler olup kendilerini tam olarak geliştirebilecekleri zemini ve şartları oluşturmaktır (5).

Ulusal gençlik politikası, bir hükümetin ülkesindeki genç nüfusun olanak ve iyi yaşam koşullarını garanti altında tutma yönündeki bir taahhüttür. Az veya çok odaklanmış, daha zayıf veya daha güçlü, daha kısıtlı veya daha geniş kapsamlı olabilmektedir. Bir gençlik politikasını illa ki özel bir strateji belgesiyle

ayrıntılılandırmak gerekmez. Fakat bütün olarak ele alındığında hükümetin gençleri ilgilendiren konuları nasıl ele aldığını belirlemede etkin bir siyasi pratik oluşturup kaynağını bir dizi farklı dokümandan sağlayabilmektedir. Bir gençlik politikasının yasal bir temeli olması bir önkoşul değil ulusal koşullara bağlıdır (28).

Gençlik Politikalarının Temel Amaçları

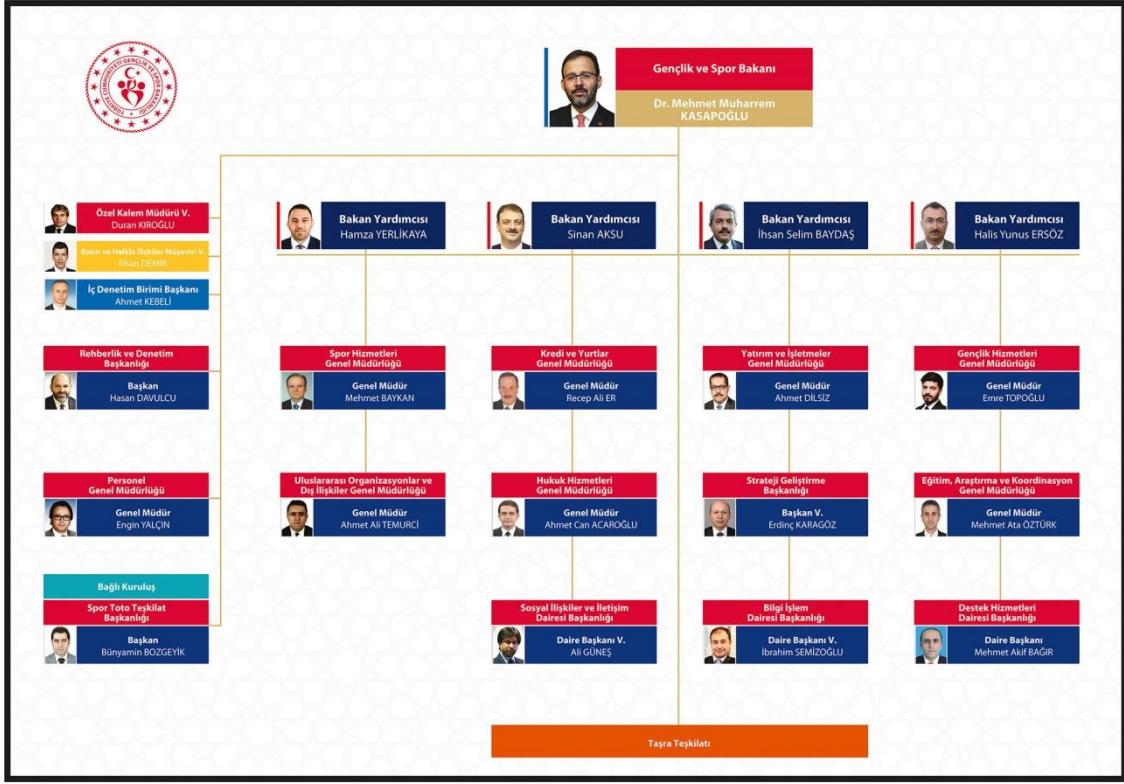
Gençlik politikalarının amaçları,

- Gençliğe yönelik algıyı doğru zemine oturtmak,
- Gençlerin, beklentilerinin ve endişelerinin farkına varmak
- Gençlere yönelik çalışmaları yürüten kuruluşları belirlemek, bunlar arasındaki koordinasyonu sağlamak,
- Gençliğin toplum alanındaki kuruluşların faaliyetlerini aktifleştirmek ve gerekli teşviki sağlamak,
- Gençliğin gelişiminde kaynakları tam anlamıyla kullanmak,
- Gençlerin kişilik ve sosyal gelişimine katkıda bulunmak,
- Vatandaşlık bilincini gençlerde geliştirmek,
- Farklı gruplardaki gençlerin ihtiyaçlarını dikkate alıp potansiyellerini ortaya çıkarma imkânı sağlamaktır (5).

2.4. Gençlik Merkezleri

Gençlik merkezleri illerdeki taşra teşkilatına bağlı olarak kurulan gençlere okul dışında zamanlarını yetenekleri doğrultusunda çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle değerlendirilme fırsatı sunan ve gençlerin toplumda aktif birey olmalarını sağlayan ve zararlı alışkanlıklardan uzak tutmaya şekilde vererek topluma aktif vatandaşlar olarak katılımını sağlayan ve gençleri zararlı alışkanlıklardan uzak tutmaya yönelik çalışan kurumlardır (29).

İllerdeki taşra teşkilatı bünyesinde bulunan gençlik merkezlerinde gençlerin serbest zamanlarını yetenek ve ilgileri düzeyinde değerlendirmelerini sağlamak, gençleri sosyal, kültürel, sanatsal ve fiziksel faaliyetlere yönlendirerek sosyal kişiliklerini gelişmelerine katkıda bulunmak amacıyla çalışmalar yapılmaktadır (30).

Şekil 2.1. GSB Teşkilat Şeması

Gençlik ve Spor Bakanlığı 2018 yılından sonra geçilen yeni başkanlık sistemiyle teşkilat yapısında değişikliğe gitmiştir. Yeni teşkilat yapısında Bakan'a bağlı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı, Personel Genel Müdürlüğü ve bağlı kuruluş olarak Spor Toto Teşkilat Başkanlığı yer alırken bakan yardımcılarına bağlı olarak 11 genel müdürlük yer almaktadır. Gençlik Merkezleri merkezde Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nde yer alırken taşrada Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'ne bağlı olarak hizmet vermektedir (5).

Gençlik merkezlerinin yönetimine baktığımızda:

Gençlik merkezine gençlik merkezi müdürü atanmaktadır. Şube müdürü statüsündeki gençlik merkezi müdürü il müdürüne bağlı ve genel müdürlükçe atanmaktadır.

Kadrolu müdür bulunmayan gençlik merkezlerine il müdürlüğünce gençlik merkezi müdürü ile şef, uzman, , memur ve hizmetli görevlendirilmektedir.

Bir il müdürlüğünün bulunduğu bölgede birden fazla gençlik merkezi var ise gençlik faaliyet ve hizmetlerinin koordinasyonunu sağlamak üzere bir koordinatör müdür görevlendirilebilir (29).

Gençlik merkezlerinde gençlik merkezleri akademisi ve çeşitli kulüp çalışmaları adı altında birçok faaliyetler sürdürülmektedir.

2.4.1. Gençlik Merkezleri Akademisi

Gençlerin milli ve manevi değerlerine sahip, diğer bireylere karşı tutumlarında insani, ahlaki, toplumsal ve kültürel duyarlılığı artırmak amacıyla gençlik merkezlerinde atölyeler oluşturulmuştur. Değerler, inovasyon, dini ilimler, kişisel gelişim atölyeleri, sosyal bilimler, faaliyetleri gençlik merkezlerinde gerçekleştirilmektedir (31).

Değerler atölyesinde gençler manevi değerleri hissederek yaşayıp, gözlemleme imkânı bulmaktadırlar. Değerler eğitimi, islamafobi, islam ve ahlak düşüncesi, medeniyetimizin kurucuları, Anadolu'nun manevi kandilleri başlıkları altında faaliyetler yürütülmektedir (31).

Dini İlimler Atölyesinde ise İslam'ın insanlığa sağladığı güzellikleri gençler, alanın ehli kişilerden öğrenme fırsatı bulmaktadırlar.. Atölyede Resulullah'ın (SAV) hayatı, kur'an-ı kerim ve meali, dini bilgiler, peygamberler tarihi, ilmihal bilgisi eğitimleri verilmektedir (31).

Yeniliği gözetebilen, aktif, bilimsel gelişmelere ilgili nesil yetiştirmek için kurulan inovasyon atölyesinde, gençlere yeni imkânlar sunulmakta; girişimcilik, değişim, sosyal medya vb. çalışmalar yapılmaktadır (31).

Sosyal bilimler atölyesinde ufuk genişletici eğitimler verilmektedir. Tarih, edebiyat, 2023 hedefleri, Türkiye tarihi, haklar sorumluluklar bilgisi, felsefe-mantık, uluslararası ilişkiler, coğrafya, hukuk başlıklarında faaliyetler gerçekleştirilmektedir (31).

Kişisel gelişim atölyesinde gençler kendilerini farklı alanda yetiştirme imkanlarını bulmaktadır. Drama eğitimi, iletişim, diksiyon eğitimi, liderlik, görgü kuralları, zekâ oyunları, mülakat teknikleri, proje uygulama eğitimlerini almaktadırlar (31).

Her dilin bir insan olduğu düşüncesiyle hareket ederek dil eğitim atölyesinde Osmanlıca, İngilizce, Arapça, işaret dili faaliyetleri gerçekleştirilmektedir (31).

Yaşamın en üretken yaşlarında gençlik merkezlerinde aktif rol alan bireyler alanında uzman kişilerden güzel sanatların birçok nitelikli çalışmalar gerçekleştirmeleri amaçlanmıştır. Fotoğrafçılık, müzik, resim, halk oyunları, tiyatro, mizah, el sanatları, sinema, mimari faaliyetler gerçekleştirilmektedir (31).

Güçlü Türkiye için sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Yaşam tarzı geliştirme, beslenme, spor ve bağımlılıkla mücadele başlıkları altında faaliyetler gerçekleştirilmektedir (31).

2.4.2. Gençlik Merkezleri Kulüpleri

Gençlik Merkezleri kulüp faaliyetlerinde kendilerini ilgi alanlarında ifade edebileceği her türlü faaliyeti tasarlayıp gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır (31).

Sosyal ve kültürel faaliyetler kulübünde İlgi ve ihtiyaçlar ışığında sosyalleşmek ve kültürel olarak katılımcıların kendilerini geliştirmeleri amaçlanmıştır. Kulüp içeriği;

- Gençlerin iyilik ağacı
- Ensar muhacir kardeşliği: gençlik lideri ve gençlik merkezi gönüllüleri, mülteci kardeşlerinin yaşadıkları kamplara konuk oluyor
- Gençlik merkezinin yetim kardeşi
- Genç dönüşüm
- Kitap okuma halkaları: Her ay iki kitap okuyan ve uzman kişilerle bu kitapların kritiğini yapma fırsatı bulan gençlerimiz, kitap okumanın zevkine varıyor ve kişisel gelişimlerine katkı sağlıyorlar.
- Kur'an-ı kerim halkaları
- Tematik okuma halkaları
- Kıraathaneler aslına dönüyor
- Diğer kitap okuma halkaları diğer faaliyetler sunum çalışmaları
- Medeniyetimizin keşfi: Kudüs
- Sanal hayatta kaybettiğimiz gerçekler
- Hayata değer katan salon çalışmaları
- Çaya geliyoruz etkinliği
- Gençler sabah namazında buluşuyor: Gençlerimiz sabah ezanıyla birlikte camileri dolduruyor ve gençlik ve sabah namazının birbirine ne kadar yakıştığını bizlere gösteriyor (31).

Bilim ve teknoloji kulübünde Kod Adı 2023: 2023 hedeflerine uygun gençlik hizmetleri genel müdürlüğünce geliştirilen ve ülkemizde 81 şehrindeki gençlik merkezleri bilişim ilgililerine verilen eğitimi ve seminerlerin devamında tüm Türkiye’de uygulanan bilişim eğitimlerini içermektedir (32).

Proje uygulamaları, münazara uygulamaları, tasarım, , medya, sosyal medya, teknoloji ve bilim, inovasyon uygulamaları, uygulamalı girişimcilik eğitimleri gerçekleştirilmektedir (31).

Sağlıklı yaşam ve spor kulübünde hayatı aktif yaşamının zihinsel ve fiziksel sağlıktan geçtiğine inanan, sağlıklı beslenmenin yanında aktiviteyi hayatında merkeze yerleştiren, yaşadığı çevreye duyarlı gençleri sağlıklı yaşam için gençlik merkezlerinde buluşturmak amaçlanmıştır (31).

Sportif etkinlikler, sağlıklı yaşam etkinlikleri, doğa yürüyüşleri, bisiklet sürme faaliyetleri, bağımlılıktan koruma kulübün içeriğidir (31).

2.5. Sosyal Beceri Tanımı ve Sınıflanması

Sargent’e göre sosyal beceriler en belirgin sosyal yeterliliği temsil eden davranışlardır (33). Bacanlı, sosyal beceri ve sosyal yeterlilik arasındaki ilişkiyi ‘Kişinin sosyal becerisi sahipse, sosyal açıdan yeterlidir’ ifadesiyle açıklamaktadır. Bu davranışlar doğrudan öğretilbilir, deneyimleyip öğrenilebilir ya da yetişkinlerin ve akranların modellenmesiyle tesadüfen edinilebilir (34).

Akkök, sosyal yeterlilikle alakalı gelişmelerin sosyal beceriler ile ilgili olduğunu söylemektedir. Kendini ifade edebilme, sosyal çevrede kabul ve destekleyici sosyal çevredir (35). Toplumda kabul görmüş bazı davranışları sergileyen insan birbiriyle etkileşimde bulunmaları için gerekli beceri olarak nitelendirmiştir (36). İnsanlarla iletişim kurup, duygu ve düşüncelerini aktarabilmek için gerekli becerileri sosyal beceri olarak adlandırılmaktadır (37).

Sosyal beceri araştırmacılar tarafından farklı şekillerde kategori edilmiştir. Örneğin Riggio, sosyal beceriyi 6 kategori (duygusal ifade, duygusal duyarlılık, duygusal kontrol, sosyal ifade, sosyal duyarlılık, sosyal kontrol) ve 2 boyut (duyuşsal ve sosyal) olarak açıklamıştır.

Sosyal becerileri oluşturan yapıları incelediğimizde,

Duygusal ifade: Bireylerin sözel olmayan iletişim becerilerini ölçmektedir.

Duygusal duyarlılık: Başkalarının sözel içeriği olmayan mesajlarını fark ederek ve çözümlene becerisi olarak tanımlanmaktadır.

Duygusal kontrol: Bireylerin sözel içeriği olmayan tepkileri düzenleyip ve kontrol etme yeteneğidir.

Sosyal ifade: Bireylerin birbirleri ile sözel iletişim kurma ve iletişimde bulunma yeteneğidir.

Sosyal duyarlılık: Gelen sözel mesajlarını çözüme kavuşturma yeteneğidir.

Sosyal kontrol: Rol oynama, sözel davranışların düzenlenerek ve kendini gösterme becerisini içermektedir (38).

Sosyal beceriler, çevrenin gözlemlenmesi ile öğrenilir. Bazı zamanlarda sosyal beceriler kendiliğinden öğrenilmez. Böyle durumlarda sosyal becerilerin öğretilmesi ve bu becerilerin kullanılması için desteklenmesi gerekmektedir (39).

2.6. Sosyal Beceri Gelişimi ve Eğitimi

Yaşam boyu süregelen sosyal gelişimde, sosyal beceriler oldukça önemlidir. Gelişimin kritik olduğu okul öncesi dönemde sosyal becerilerin kazandırılması gereklidir (40).

Etkili biçimde iletişim sağlamanın temelleri çocukluk çağında atılmaya başladığı için erken çocukluk dönemi sosyal becerilerin kazanılmasında kritik öneme sahiptir (41). Bu dönemde yeterli düzeyde sosyal becerilere sahip olan çocuklar, sağlıklı ilişkiler kurabilen çocuklar, ileriki yaşlarda toplumla uyumlu ve kendine yeten bireyler olacaklardır (40).

Sosyal beceri eğitimi sosyal becerilerin kazandırılmasına çalışılan, genellikle davranışçı teknikleri kullanan, davranışa dayalı, bireysel veya toplu olarak yapılabilen bir eğitim yöntemidir. Yanlış öğrenmelerden meydana gelen veya deneyimsizlikten doğan uyumsuz davranışları kişiye daha uygun davranışlar kazandırmayı amaçlamıştır (42).

2.6.1. Sosyal Becerinin Eğitiminde Kullanılan Yöntemler

Sosyal becerinin eğitiminde kullanılacak yöntemler genel olarak aşağıda açıklanmıştır.

- Rol oynama yöntemi,

- Demonstrasyon yöntemi,
- Model alma yöntemi,
- Antrenörlük yöntemi,
- Doğrudan öğretim yöntemi,
- Bilişsel süreç yaklaşımları,
- Bilişsel sosyal öğrenme yöntemi,
- Akran destekli öğrenme,
- İşbirlikçi öğrenme yöntemi vb.(43).

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada betimsel ve taramaya yönelik bir araştırma modeli uygulanmıştır.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma örneklemini için Gençlik merkezlerinde katılım gösteren bireylerin sosyal beceri düzeylerinin görünüş sıklığı (p) 50% ve görülmeyiş sıklığı (q-1) 0,5yanılma düzeyinin t değeri 1.95 ve göz yumulabilir hatanın (d) 0.05 olarak alındığında örneklem büyüklüğünün Aralık 2018 itibariyle 22.342 evrenden en az Örneklem grubunu 379 katılımcıdan oluşacağı hesaplanmıştır Malatya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı Gençlik Merkezlerinde rekreatif etkinliklerine katılan ve basit tesadüfi yolla seçilmiş 381 gönüllü katılımcı oluşturmuştur (44-45).

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak ölçek formu kullanılmıştır. Ölçek formu iki bölümden oluşmaktadır. Ölçek formunun ilk bölümünde, Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde rekreatif etkinliklerine katılan bireylerin sosyal beceri düzeyleri üzerinde etkisinin araştırıldığı cinsiyet, öğrenim düzeyi, ebeveyn (anne ve baba) öğrenim düzeyi, ebeveyn (anne ve baba) mesleğinin, aile aylık gelir, spor yapma durumu ve yaş değişkenlerinin bulunduğu Kişisel Bilgi Formu bulunmaktadır. Ölçek formunun ikinci bölümünde, 1986 yılında Riggio tarafından geliştirilmiş ve 1989 yılında yeniden revize edilip bugünkü şeklini gelen, Yüksel, tarafından Türkçe'ye uyarlanmış 'Sosyal Beceri Envanteri' kullanılmıştır.

3.3.1.Sosya Beceri Envanteri

Sosyal Beceri Envanteri, 1986 yılında Riggio tarafından geliştirilmiş ve 1989 yılında yeniden revize edilip bugünkü şeklini almıştır. Sosyal Beceri Envanteri Yüksel tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Temel sosyal becerileri ölçülmesi için 90 maddelik kendini tanımlama türünden bir ölçme aracıdır. SBE, envanter kitapçığında "Kendini Tanımlama Envanteri" olarak adlandırılmıştır. SBE, "kişisel" ve "sosyal psikoloji" araştırmaları için geliştirilmiştir (46).

Sosyal Beceri Envanteri her bir alt ölçek 15 maddeden oluşacak şekilde toplam 90 maddeden oluşmaktadır ve maddelere beşli likert tipi cevaplama anahtarı hazırlanmıştır.

SBE, sosyal iletişim becerilerini duyuşsal ve sosyal olmak üzere iki seviyede ölçen altı alt ölçeği kapsar ve "anlatımcılık", "duyarlılık" ve "kontrol" her bir seviye 117 ile değerlendirilmektedir. Anlatımcılık, bireylerin birbirleriyle iletişimde bulunma becerisini; duyarlılık, bireylerin aldıkları mesajları yorumlama becerisini; kontrol ise, çeşitli sosyal durumlarda iletişim süreci düzenleme becerisini ifade etmektedir (46).

1. Duyuşsal anlatımcılık
2. Duyuşsal duyarlılık
3. Duyuşsal kontrol
4. Sosyal anlatımcılık
5. Sosyal duyarlılık
6. Sosyal kontrol

Sosyal Beceri Envanteri, 14 yaş ve üzerindeki bireylerin kendilerine uygulayabilecekleri toplam süreleri 25-35 dakikada uygulanabilen testtir. Katılımcılar, 5'li likert ölçeğini kullanarak her maddedeki tanımlamalara ne derece uyduklarına karar vererek ölçekte işaretlemeler yapmışlardır. Sosyal Beceri Envanterine verilen tepkiler "Hiç benim gibi değil", "Biraz benim gibi", "Benim gibi", "Oldukça benim gibi" ve "Tamamen benim gibi" olmak üzere 5'li likert tipindedir. Puanlamada ise "Hiç benim gibi değil" 1, "Biraz benim gibi" 2, "Benim gibi" 3, "Oldukça benim gibi" 4 ve "Tamamen benim gibi" 5 puan olarak hesaplanmaktadır. Bazı soruların puanlamaları ise tersine çevrilerek hesaplanmaktadır (1, 3, 5, 9, 10, 15, 17, 18, 21, 24, 25, 30, 36, 37, 39, 41, 43, 48, 49, 54, 56, 60, 64, 66, 67, 69, 72, 73, 76, 81, 84. ve 85. sorular).

Sosyal Beceri Envanteri'nin alt boyutlarını kapsayan sorular ise;

1. Duyuşsal Anlatımcılık: (1, 7, 13, 19, 25, 31, 37, 43, 49, 55, 61, 67, 73, 79 ve 85).
2. Duyuşsal Duyarlılık: (2, 8, 14, 20, 26, 32, 38, 44, 50, 56, 62, 68, 74, 80 ve 86).
3. Duyuşsal Kontrol: (3, 9, 15, 21, 27, 33, 39, 45, 51, 57, 63, 69, 75, 81 ve 87).
4. Sosyal Anlatımcılık: (4, 10, 16, 22, 28, 34, 40, 46, 52, 58, 64, 70, 76, 82 ve 88).
5. Sosyal Duyarlılık: (5, 11, 17, 23, 29, 35, 41, 47, 53, 59, 65, 71, 77, 83 ve 89).

6. Sosyal Kontrol: (6, 12, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60, 66, 72, 78, 84 ve 90)'dır.

Cevap anahtarından, en düşük puan 1, en yüksek puan ise 5'tir. Sosyal Beceri Envanterinin bütününden en düşük 90, en yüksek 450 puan alınabilir. Alt ölçeklerden ise; en az 15, en çok 75 puan alınabilmektedir (46). Bu çalışma için ölçek toplam puanı üzerinden Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı.89 iken boyutları duyuşsal anlatımcılık (.51), duyuşsal duyarlılık (.62), duyuşsal kontrol (.59), sosyal anlatımcılık (.68), sosyal duyarlılık (.62), sosyal kontrol (.59) şeklindedir.

Tablo. 3.1. Sosyal Beceri Envanteri'nin Toplam Puan ve Alt Boyut Puanlarına Yönelik Güvenirlilik İndeksi

Alt Boyutlar	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha İç Tutarlılık Katsayısı(α)
Duyuşsal anlatımcılık	15	.51
Duyuşsal duyarlılık	15	.62
Duyuşsal kontrol	15	.59
Sosyal anlatımcılık	15	.68
Sosyal duyarlılık	15	.62
Sosyal kontrol	15	.59
Toplam	90	.89

3.4. Araştırmanın Etik Boyutu

Malatya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünden yazılı izin alınmıştır. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü kurulundan etik kurul onayı alınmıştır (Ek-2, Ek-3).

3.5. Veri Analizleri

Verilerin analizi SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 23.0 paket programında yapılmıştır. Tanımlayıcı veri analizinde; frekans, yüzde, ortalama, standart sapma analizlerinden yararlanılmıştır. Sosyal beceri puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların belirlenmesi amacıyla parametrik testlerden "T-Testi" ve "ANOVA" kullanılmıştır. Verilerin analiz süreci ve yorumlamada, 0.05'denküçük olması kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde katılımcılara uygulanmış olan ölçek formu sonucu elde edilen bulgular yer almaktadır. İstatiksel analizlerden elde edilenler tablo haline getirilip yorumlanmıştır.

4.1. Kişisel Bilgi Formu'na İlişkin Bulgular:

Tablo 4.1. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Kadın	240	63.0
Erkek	141	37.0
Toplam	381	100.0

Tablo 4.1'de araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 1 incelendiğinde araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 240'si kadın iken 141'i erkektir. Araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre kadın katılımcı sayısının erkek katılımcı sayısının yaklaşık 1.7 katı olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2. Araştırma Grubunun Eğitim Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Eğitim Durumu	N	%
Ortaokul	9	2.4
Lise	193	50.7
Üniversite	164	43.0
Lisansüstü	15	3.9
Toplam	381	100.0

Tablo 4.2'de araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 3 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 9'u ortaokul, 193'ü lise ve 164'ü üniversite, 15'i lisansüstü mezunudur. Araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göz önüne alındığında lise mezunu olan katılımcıların ortaokul mezunu olan katılımcılara göre 21.4 katı olduğu üniversite mezunu olan katılımcılara göre ise yaklaşık 1.1 katı olduğu görülmektedir.

Tablo 4.3. Araştırma Grubunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Eğitim Durumu	N	%
Okuryazar değil	49	12.9
Okuryazar	52	13.6
İlkokul	142	37.3
Ortaokul	48	12.6
Lise	59	15.5
Üniversite ve üzeri	31	8.1
Toplam	381	100.0

Tablo 4.3'te araştırma grubunun anne eğitim durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 4.4 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 49'u okuryazar değil ve 52'si okuryazar iken mezuniyet durumu değerlendirildiğinde; 142'si ilkokul, 48'i ortaokul, 59'u lise ve 31'i ise üniversite (önlisanslisans) ve üzeri (lisansüstü) mezunu olduğu ayrıca en yüksek frekansa sahip olan grup ilkokul iken en düşük frekansa sahip grup ise üniversite (önlisans-lisans) ve üzeri (lisansüstü) olduğu görülmektedir.

Tablo 4.4. Araştırma Grubunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Eğitim Durumu	N	%
Okuryazar değil	10	2.6
Okuryazar	36	9.4
İlkokul	110	28.9
Ortaokul	82	21.5
Lise	97	25.5
Üniversite ve üzeri	46	12.1
Toplam	381	100.0

Tablo 4.4'te araştırma grubunun baba eğitim durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 4.4 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 10'u okuryazar değil ve 36'si okuryazar iken mezuniyet durumu değerlendirildiğinde; 110'u ilkokul, 82'si ortaokul, 97'si lise ve 46'sı ise üniversite (önlisanslisans) ve üzeri (lisansüstü) mezunu olduğu ayrıca en yüksek frekansa sahip olan grup ilkokul iken en düşük frekansa sahip grup ise okur yazar olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.5. Araştırma Grubunun Anne Meslek Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Anne Meslek Durumu	N	%
Ev hanımı	332	87.1
Memur	13	3.4
İşçi	13	3.4
Emekli	20	5.2
Diğer	3	0.8
Toplam	381	100.0

Tablo 4.5’de araştırma grubunun anne meslek durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 4.5 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 49’u diğer (çalışan + emekli) ve 332’si ev hanımıdır. Araştırma grubunun anne meslek durumu değişkenine göre ev hanımı grubunun diğer (çalışan + emekli) grubunun 6,7 katı olduğu görülmektedir.

Tablo 4.6. Araştırma Grubunun Baba Meslek Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Baba Meslek Durumu	N	%
Memur	70	18.4
Çiftçi	47	12.3
Esnaf	70	18.4
İşçi	112	29.4
Emekli	82	21.5
Toplam	381	100.0

Tablo 4.6’de araştırma grubunun baba meslek durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 82’si emekli, 112’si işçi, 70’i esnaf, 47’si çiftçi ve 70’i ise memurdur. Ayrıca en yüksek frekansa sahip olan grup işçi iken en düşük frekansa sahip grup ise çiftçi olduğu görülmektedir.

Tablo 4.7. Araştırma Grubunun Aile Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Gelir	N	%
0-750 TL arası	9	2.4
751-1500 TL arası	82	21.5
1501-2250 TL arası	92	24.1
2251-3000 TL arası	110	28.9
3001-3750 TL arası	88	23.1
Toplam	381	100.0

Tablo 4.7’de araştırma grubunun aile aylık gelir durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 4.7 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 9’u 0-750 TL, 82’i 751-1500 TL, 92’si 1501-2250 TL, 110’u 2251-3000 TL ve 88’i 3001-3750 TL aile aylık gelir durumuna sahiptir. Ayrıca en yüksek frekansa sahip olan grup 2251-3000 TL iken en düşük frekansa sahip grup ise 0- 750 TL olduğu görülmektedir.

Tablo 4.8. Araştırma Grubunun Aktif Olarak (Lisanslı) Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Aktif Spor	N	%
Evet	150	39.4
Hayır	231	60.6
Toplam	381	100.0

Tablo 4.8’de araştırma grubunun aktif olarak (lisanslı) spor yapma durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 4.8 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 150’si aktif olarak (lisanslı) spor yapıyor iken 231’i aktif olarak (lisanslı) spor yapmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.9. Araştırma Grubunun Yaş Değişkenine Göre Tanımlayıcı İstatistikleri

Yaş	N	%
12-15 yaş arası	3	0.8
16-18 yaş arası	95	24.9
19-21 yaş arası	151	39.6
22-24 yaş arası	132	34.6
Toplam	381	100.0

Tablo 4.9’da araştırma grubunun yaş değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları görülmektedir. Tablo 4.9 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının 132’si 22-24 yaş aralığında, 151’i 19-21 yaş aralığında, 95’i 16-18 yaş aralığında ve 3’ü 12-15 yaş aralığındadır. Ayrıca en yüksek frekansa sahip olan grup 19-21 yaş aralığı iken en düşük frekansa sahip grup ise 12-15 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

4.2. Araştırmaya Yönelik Genel Tablolar

Tablo 4.10. Araştırma Grubunun Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	Df	Sig.	Statistic	Df	Sig.
Sosyal Kontrol	.063	381	.001	.986	381	.001
Sosyal Duyarlılık	.084	381	.000	.981	381	.000
Sosyal Anlatımcılık	.047	381	.038	.993	381	.079
Duyuşsal Kontrol	.057	381	.004	.994	381	.112
Duyuşsal Anlatımcılık	.054	381	.010	.993	381	.081
Duyuşsal Duyarlılık	.076	381	.000	.992	381	.032

Analiz sonucunda elde edilen bulgular ele alınan ölçeklerin normallik varsayımını sağlamadığını ($p < 0.05$) göstermektedir. Sonuç olarak ele alınan verilerin parametrik varsayımları sağlamadığı görülmektedir. Fakat likert tipinde uygulanan anketlerin geneli normallik varsayımını sağlamamaktadır. Bu durumda verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri aşağıdaki gibi elde edilmiştir;

Tablo 4.11. Araştırma Grubunun Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçek Alt Boyutları		Statistic	Std. Error
Sosyal Kontrol	Skewness	-.367	.125
	Kurtosis	-.143	.249
Sosyal Duyarlılık	Skewness	-.242	.125
	Kurtosis	.803	.249
Sosyal Anlatımcılık	Skewness	.066	.125
	Kurtosis	-.221	.249
Duyusal Kontrol	Skewness	-.001	.125
	Kurtosis	.028	.249
Duyusal Anlatımcılık	Skewness	-.027	.125
	Kurtosis	-.382	.249
Duyusal Duyarlılık	Skewness	.055	.125
	Kurtosis	-.471	.249

Analiz sonucunda elde edilen çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 4.11’de gösterilmiştir. Bu değerler -1.96 ile +1.96 arasında olması gerekmektedir. Buna göre anket sonucunda elde edilen verilerin çarpıklık basıklık aralıklarına uyduğu görülmektedir. Bu doğrultuda parametrik testlerin kullanılmasının uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.1. Güvenilirlik Analizi

SBE ölçeğinin güvenilirliğini hesaplamak için Cronbach’s Alpha testi ele alınmıştır. Cronbach’s Alpha sonucu 0.890 olarak hesaplanmıştır. Cronbach’s Alpha değerleri, 0.5 altında olduğunda ölçeğe güvenilmez, değer 0.8 ile 0.9 aralığında ise ölçeğin iyi olduğu, 0.9’dan fazla olduğunda ise mükemmel derecede güvenilirdir. Buna göre SBE ölçeği mükemmel derece güvenilir olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.12. Araştırma Grubunun Güvenilirliği

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
0.890	0.891	6

4.3. Sosyal Beceri Envanteri’ne (SBE) İlişkin Bulgular:

Araştırmanın bu bölümünde ölçek formunda yer alan Sosyal Beceri Envanteri’ne ait veriler tablo haline getirilerek yorumlanmıştır.

Tablo 4.13. Araştırma Grubunun SBE Alt Boyut Puanları ve Toplam Puan Tablosu

Ölçek Alt Boyutları	Ortalama	Medyan	Std. Sapma	Minimum	Maksimum
Duyuşsal Anlatımcılık	2.9315	2.9333	0.48238	1.73	4.00
Duyuşsal Duyarlılık	2.5957	2.6	0.50807	1.27	3.93
Duyuşsal Kontrol	2.7195	2.6667	0.53548	1.33	3.6
Sosyal Anlatımcılık	2.6268	2.6667	0.54903	1.2	4.07
Sosyal Duyarlılık	2.9138	2.9333	0.5914	1.27	3.93
Sosyal Kontrol	2.9932	3.00	0.55485	1.47	4.13
Sosyal Beceri Toplam	2.79675	2.8	0.536868	1.378333	3.943333

Tablo 4.13’de araştırma grubunun SBE alt boyut puanları ve ölçek toplam puanı görölmektedir. Tablo 4.13 incelendiğinde, araştırma grubunu oluşturan toplam 381 katılımcının duyuşsal anlatımcılık puan ortalaması 2.9315 ± 0.48238 ; Duyuşsal Duyarlılık puan ortalaması 2.5957 ± 0.50807 ; Duyuşsal Kontrol puan ortalaması 2.7195 ± 0.53548 ; Sosyal Anlatımcılık puan ortalaması 2.6268 ± 0.54903 ; Sosyal Duyarlılık puan ortalaması 2.9138 ± 0.5914 ; Sosyal Kontrol puan ortalaması $2,9932 \pm 0,55485$ ve sosyal beceri toplam puan ortalaması 2.79675 ± 0.536868 olduğu görölmektedir.

Cinsiyet İçin t Testi

Cinsiyet değişkeni ile SBE ölçeği alt boyutları arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan t testi sonuçları aşağıdaki gibidir;

Tablo 4.14. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem İçin T Testi Tablosu

	Cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	t	df	Sig. (2-tailed)
Sosyal Kontrol	Kadın	240	2.9761	.55529	-.831	379	.406
	Erkek	141	3.0222	.46234			
Sosyal Duyarlılık	Kadın	240	2.8939	.58246	-.772	379	.441
	Erkek	141	2.9385	.47416			
Sosyal Anlatımcılık	Kadın	240	2.6018	.54670	-1.535	379	.126
	Erkek	141	2.6936	.59201			
Duyusal Kontrol	Kadın	240	2.6703	.51090	-2.403	379	.017
	Erkek	141	2.8000	.50515			
Duyusal Anlatımcılık	Kadın	240	2.9319	.52296	-.922	379	.357
	Erkek	141	2.9801	.43642			
Duyusal Duyarlılık	Kadın	240	2.5397	.46754	-2.893	379	.004
	Erkek	141	2.6950	.56553			

Cinsiyet değişkeni ile SBE alt boyutları arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan t testi sonuçları Tablo 4.14’de verilmiştir. Tabloya göre cinsiyet değişkeni ile SBE ölçeğinin alt boyutları arasında ortalama olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulgusu elde edilmiştir. Bu sonuçlara bakıldığında Duyusal Kontrol ve Duyusal Duyarlılık boyutlarının cinsiyet bakımından farklılığı Sig. değerinin 0.05’ten küçük olmasıyla istatistiksel olarak tespit edilmiştir.

Aktif Spor Yapma Değişkeni İçin t Testi

Aktif olarak spor yapma değişkeni ile SBE alt boyutları arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan t testi sonuçları aşağıdaki gibidir;

Tablo 4.15. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Aktif Spor Yapma Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem İçin T Testi Tablosu

	Aktif Spor	N	Mean	Std. Deviation	T	df	Sig. (2-tailed)
Sosyal Kontrol	Evet	150	3.0387	.48619	1.371	379	.171
	Hayır	231	2.9636	.54405			
Sosyal Duyarlılık	Evet	150	2.9991	.48469	2.580	379	.010
	Hayır	231	2.8528	.57403			
Sosyal Anlatımcılık	Evet	150	2.6992	.60652	1.773	379	.077
	Hayır	231	2.5945	.53340			
Duyuşsal Kontrol	Evet	150	2.7480	.52402	.913	379	.362
	Hayır	231	2.6990	.50420			
Duyuşsal Anlatımcılık	Evet	150	2.9018	.49352	-1.535	379	.126
	Hayır	231	2.9810	.49067			
Duyuşsal Duyarlılık	Evet	150	2.7431	.51422	4.611	379	.000
	Hayır	231	2.5025	.48676			

Aktif spor yapma değişkeni ile SBE alt boyutları arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan t testi sonuçları Tablo 4.14’de verilmiştir. Tabloya göre aktif spor yapma değişkeni ile SBE ölçeğinin alt boyutlarına bakıldığında sosyal duyarlılık ve duyuşsal duyarlılık boyutlarının eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık olduğu Sig. değerinin 0.05’ten küçük olmasıyla istatistiksel olarak tespit edilmiştir.

Eğitim Değişkeni İçin ANOVA Testi

Eğitim değişkeni ile SBE alt boyutları arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan ANOVA testi sonuçları aşağıdaki gibidir;

Tablo 4.16. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
Sosyal Kontrol	Ortaokul	9	3.4519	.41336	2.440	.064
	Lise	193	2.9796	.55405		
	Üniversite	164	2.9805	.47584		
	Lisansüstü	15	3.0311	.57452		
	Total	381	2.9932	.52267		
Sosyal Duyarlılık	Ortaokul	9	2.9259	.31701	.283	.838
	Lise	193	2.9340	.57891		
	Üniversite	164	2.8874	.51505		
	Lisansüstü	15	2.8489	.54070		
	Total	381	2.9104	.54468		
Sosyal Anlatımcılık	Ortaokul	9	2.7185	.17882	.804	.492
	Lise	193	2.6570	.50217		
	Üniversite	164	2.6245	.64238		
	Lisansüstü	15	2.4356	.56953		
	Total	381	2.6357	.56487		
Duyuşsal Kontrol	Ortaokul	9	2.7037	.19752	.262	.853
	Lise	193	2.7254	.52529		
	Üniversite	164	2.7211	.50811		
	Lisansüstü	15	2.6044	.53599		
	Total	381	2.7183	.51197		
Duyuşsal Anlatımcılık	Ortaokul	9	3.2000	.37268	2.424	.065
	Lise	193	2.9786	.50411		
	Üniversite	164	2.9248	.47671		
	Lisansüstü	15	2.7022	.50324		
	Total	381	2.9498	.49267		
Duyuşsal Duyarlılık	Ortaokul	9	2.7333	.30732	1.170	.321
	Lise	193	2.6363	.49507		
	Üniversite	164	2.5447	.54194		
	Lisansüstü	15	2.5867	.42777		
	Total	381	2.5972	.51083		

Eğitim değişkeni ile SBE alt boyutları arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4.16’da verilmiştir. Tabloya göre eğitim değişkeni ile SBE alt boyutları arasında ortalama olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusu elde edilmiştir.

Tablo 4.17. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
Sosyal Kontrol	Okuryazar Değil	49	3.0286	.60277	7.264	.000
	Okuryazar	52	2.7513	.65094		
	İlkokul	142	3.0563	.46012		
	Ortaokul	48	2.9542	.44735		
	Lise	59	3.2102	.35726		
	Üniversite ve Üzeri	31	2.7011	.54566		
	Total	381	2.9932	.52267		
Sosyal Duyarlılık	Okuryazar Değil	49	3.0095	.62465	4.774	.000
	Okuryazar	52	2.7359	.70713		
	İlkokul	142	2.9164	.50861		
	Ortaokul	48	2.8486	.32097		
	Lise	59	3.1345	.34894		
	Üniversite ve Üzeri	31	2.6882	.66786		
	Total	381	2.9104	.54468		
Sosyal Anlatımcılık	Okuryazar Değil	49	2.8707	.67019	5.260	.000
	Okuryazar	52	2.4962	.53160		
	İlkokul	142	2.6869	.53687		
	Ortaokul	48	2.5917	.42977		
	Lise	59	2.6588	.54850		
	Üniversite ve Üzeri	31	2.2888	.59328		
	Total	381	2.6357	.56487		
Duyuşsal Kontrol	Okuryazar Değil	49	2.8667	.64535	8.278	.000
	Okuryazar	52	2.5256	.60896		
	İlkokul	142	2.7596	.42772		
	Ortaokul	48	2.6958	.45775		
	Lise	59	2.8915	.36868		
	Üniversite ve Üzeri	31	2.3226	.49234		
	Total	381	2.7183	.51197		
Duyuşsal Anlatımcılık	Okuryazar Değil	49	3.1442	.50486	9.476	.000
	Okuryazar	52	2.7756	.53464		
	İlkokul	142	2.9577	.48044		
	Ortaokul	48	2.9083	.45769		
	Lise	59	3.1537	.35800		
	Üniversite ve Üzeri	31	2.5742	.41835		
	Total	381	2.9498	.49267		
Duyuşsal Duyarlılık	Okuryazar Değil	49	2.6707	.47540	4.012	.001
	Okuryazar	52	2.5538	.59299		
	İlkokul	142	2.5892	.46124		
	Ortaokul	48	2.6083	.44064		
	Lise	59	2.7537	.57499		
	Üniversite ve Üzeri	31	2.2753	.48465		
	Total	381	2.5972	.51083		

Annenin eğitim durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait ANOVA testi sonuçları Tablo 4.17’de verilmiştir. Tabloya göre annenin öğrenim durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Tablo 4.18. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Testi

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
Sosyal Kontrol	Okuryazar Değil	10	3.3200	.37423	1.543	.175
	Okuryazar	36	3.0222	.66170		
	İlkokul	110	3.0345	.48072		
	Ortaokul	82	2.9715	.61083		
	Lise	97	2.9808	.46577		
	Üniversite ve Üzeri	46	2.8652	.44455		
	Total	381	2.9932	.52267		
Sosyal Duyarlılık	Okuryazar Değil	10	3.3733	.36945	2.461	.033
	Okuryazar	36	2.9537	.63182		
	İlkokul	110	2.9352	.55385		
	Ortaokul	82	2.9553	.60379		
	Lise	97	2.8124	.39632		
	Üniversite ve Üzeri	46	2.8435	.59466		
	Total	381	2.9104	.54468		
Sosyal Anlatımcılık	Okuryazar Değil	10	2.9933	.47811	6.670	.000
	Okuryazar	36	2.6574	.54211		
	İlkokul	110	2.7582	.51718		
	Ortaokul	82	2.6902	.60933		
	Lise	97	2.5835	.54510		
	Üniversite ve Üzeri	46	2.2613	.49997		
	Total	381	2.6357	.56487		
Duyuşsal Kontrol	Okuryazar Değil	10	2.9467	.66578	5.535	.000
	Okuryazar	36	2.5889	.51922		
	İlkokul	110	2.8945	.45156		
	Ortaokul	82	2.7220	.62905		
	Lise	97	2.6234	.46974		
	Üniversite ve Üzeri	46	2.5420	.29334		
	Total	381	2.7183	.51197		
Duyuşsal Anlatımcılık	Okuryazar Değil	10	3.0867	.50874	3.196	.008
	Okuryazar	36	3.0074	.48750		
	İlkokul	110	3.0648	.45642		
	Ortaokul	82	2.9447	.58634		
	Lise	97	2.8708	.47627		
	Üniversite ve Üzeri	46	2.7754	.34921		
	Total	381	2.9498	.49267		
Duyuşsal Duyarlılık	Okuryazar Değil	10	3.2200	.48894	5.010	.000
	Okuryazar	36	2.5741	.41504		
	İlkokul	110	2.6242	.43737		
	Ortaokul	82	2.6537	.58780		
	Lise	97	2.5574	.51740		
	Üniversite ve Üzeri	46	2.3986	.47692		
	Total	381	2.5972	.51083		

Babanın eğitim durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4.18’de verilmiştir. Tabloya göre babanın öğrenim durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulgusu elde edilmiştir. Yalnızca Sosyal Kontrol değişkeni ile babanın eğitim durumu arasında istatistiksel olarak Sig. değeri 0.05’ten büyük olduğu için anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 4.19. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Annenin Meslek Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
Sosyal Kontrol	Ev Hanımı	332	2.9914	.52069	.636	.637
	Memur	13	2.8821	.39922		
	İşçi	13	2.9077	.74612		
	Emekli	20	3.1233	.49761		
	Diğer	3	3.1778	.19245		
	Total	381	2.9932	.52267		
Sosyal Duyarlılık	Ev Hanımı	332	2.8986	.52676	1.683	.153
	Memur	13	3.2718	.63448		
	İşçi	13	2.8308	.89344		
	Emekli	20	2.9533	.47884		
	Diğer	3	2.7111	.26943		
	Total	381	2.9104	.54468		
Sosyal Anlatıcılık	Ev Hanımı	332	2.6217	.57270	.706	.588
	Memur	13	2.7026	.49562		
	İşçi	13	2.6513	.69770		
	Emekli	20	2.7533	.38698		
	Diğer	3	3.0444	.26943		
	Total	381	2.6357	.56487		
Duyuşsal Kontrol	Ev Hanımı	332	2.7187	.50180	1.415	.228
	Memur	13	2.7231	.30774		
	İşçi	13	2.7487	.72478		
	Emekli	20	2.7900	.59991		
	Diğer	3	2.0444	.50037		
	Total	381	2.7183	.51197		
Duyuşsal Anlatıcılık	Ev Hanımı	332	2.9532	.49407	1.599	.174
	Memur	13	3.0051	.29995		
	İşçi	13	2.9436	.44626		
	Emekli	20	2.9667	.57247		
	Diğer	3	2.2444	.31505		
	Total	381	2.9498	.49267		
Duyuşsal Duyarlılık	Ev Hanımı	332	2.5600	.50264	3.999	.003
	Memur	13	2.7333	.31388		
	İşçi	13	2.8667	.79443		
	Emekli	20	2.9433	.36660		
	Diğer	3	2.6444	.30062		
	Total	381	2.5972	.51083		

Annenin meslek durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4.19’da verilmiştir. Tabloya göre annenin meslek durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusu elde edilmiştir. Yalnızca annenin meslek durumu ile Duyuşsal Duyarlılık değişkeni arasında Sig. değerinin 0.05’ten küçük olmasıyla anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.20. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Babanın Meslek Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
Sosyal Kontrol	Memur	70	3.0057	.47572	.816	.515
	ifti	47	3.1121	.59305		
	Esnaf	70	2.9505	.50027		
	İşçi	112	2.9649	.54049		
	Emekli	82	2.9894	.51432		
	Total	381	2.9932	.52267		
Sosyal Duyarlılık	Memur	70	2.8600	.59716	.853	.492
	ifti	47	2.9319	.53433		
	Esnaf	70	2.9371	.50516		
	İşçi	112	2.8601	.64019		
	Emekli	82	2.9870	.36656		
	Total	381	2.9104	.54468		
Sosyal Anlatımcılık	Memur	70	2.3448	.54775	8.955	.000
	ifti	47	2.8553	.55939		
	Esnaf	70	2.8165	.59667		
	İşçi	112	2.6113	.45743		
	Emekli	82	2.6374	.58599		
	Total	381	2.6357	.56487		
Duyuşsal Kontrol	Memur	70	2.5562	.33706	4.209	.002
	ifti	47	2.9390	.56770		
	Esnaf	70	2.6895	.53837		
	İşçi	112	2.7452	.51478		
	Emekli	82	2.7179	.53583		
	Total	381	2.7183	.51197		
Duyuşsal Anlatımcılık	Memur	70	2.8467	.41708	1.536	.191
	ifti	47	2.9787	.54019		
	Esnaf	70	2.9143	.52996		
	İşçi	112	2.9619	.49069		
	Emekli	82	3.0350	.48712		
	Total	381	2.9498	.49267		
Duyuşsal Duyarlılık	Memur	70	2.4171	.53366	3.896	.004
	ifti	47	2.5787	.53099		
	Esnaf	70	2.5495	.51182		
	İşçi	112	2.6708	.50259		
	Emekli	82	2.7016	.45109		
	Total	381	2.5972	.51083		

Babanın meslek durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4.20’de verilmiştir. Tabloya göre babanın meslek durumu ile Sosyal Anlatımcılık, Duyuşsal Kontrol ve Duyuşsal Duyarlılık değişkeni arasında Sig. değerinin 0.05’ten küçük olmasıyla anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.21. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Aile Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
Sosyal Kontrol	0-750 TL	9	3.2593	.21971	2.452	.046
	751-1500 TL	82	2.8561	.50744		
	1501-2250 TL	92	3.0500	.41997		
	2251-3000 TL	110	2.9915	.63773		
	3001-3750 TL	88	3.0364	.47399		
	Total	381	2.9932	.52267		
Sosyal Duyarlılık	0-750 TL	9	3.0222	.35901	1.482	.207
	751-1500 TL	82	2.8520	.46260		
	1501-2250 TL	92	3.0152	.42095		
	2251-3000 TL	110	2.9073	.70652		
	3001-3750 TL	88	2.8477	.50388		
	Total	381	2.9104	.54468		
Sosyal Anlatımcılık	0-750 TL	9	3.1333	.29250	4.446	.002
	751-1500 TL	82	2.6537	.52456		
	1501-2250 TL	92	2.7174	.47341		
	2251-3000 TL	110	2.6505	.60968		
	3001-3750 TL	88	2.4644	.60542		
	Total	381	2.6357	.56487		
Duyuşsal Kontrol	0-750 TL	9	2.9481	.53829	2.000	.094
	751-1500 TL	82	2.6772	.57678		
	1501-2250 TL	92	2.8261	.39160		
	2251-3000 TL	110	2.6830	.62305		
	3001-3750 TL	88	2.6644	.37131		
	Total	381	2.7183	.51197		
Duyuşsal Anlatımcılık	0-750 TL	9	3.1333	.47022	5.278	.000
	751-1500 TL	82	2.8163	.45849		
	1501-2250 TL	92	3.1065	.46168		
	2251-3000 TL	110	2.9788	.59072		
	3001-3750 TL	88	2.8553	.35726		
	Total	381	2.9498	.49267		
Duyuşsal Duyarlılık	0-750 TL	9	3.2444	.33993	5.029	.001
	751-1500 TL	82	2.6252	.47841		
	1501-2250 TL	92	2.6225	.32529		
	2251-3000 TL	110	2.5933	.60726		
	3001-3750 TL	88	2.4833	.53431		
	Total	381	2.5972	.51083		

Ailenin aylık gelir durumu değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4.21’de verilmiştir. Tabloya göre ailenin aylık gelir durumu ile sosyal kontrol, sosyal anlatımcılık, duyuşsal anlatımcılık ve Duyuşsal Duyarlılık değişkeni arasında Sig. değerinin 0.05’ten küçük olmasıyla anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4.22. Araştırma Grubunun SBE Puan Ortalamalarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü ANOVA Tablosu

		N	Mean	Std. Deviation	F	Sig.
Sosyal Kontrol	12-15 yaş	3	2.7556	.55511	2.519	.058
	16-18 yaş	95	2.9895	.55491		
	19-21 yaş	151	3.0728	.52246		
	22-24 yaş	132	2.9101	.48851		
	Total	381	2.9932	.52267		
Sosyal Duyarlılık	12-15 yaş	3	2.4667	.87178	5.057	.002
	16-18 yaş	95	2.9144	.56949		
	19-21 yaş	151	3.0216	.51049		
	22-24 yaş	132	2.7904	.53347		
	Total	381	2.9104	.54468		
Sosyal Anlatımcılık	12-15 yaş	3	2.4444	.44389	1.307	.272
	16-18 yaş	95	2.6112	.51682		
	19-21 yaş	151	2.7030	.59332		
	22-24 yaş	132	2.5808	.56416		
	Total	381	2.6357	.56487		
Duyuşsal Kontrol	12-15 yaş	3	2.6000	.46188	.204	.894
	16-18 yaş	95	2.7081	.56770		
	19-21 yaş	151	2.7408	.52208		
	22-24 yaş	132	2.7025	.46095		
	Total	381	2.7183	.51197		
Duyuşsal Anlatımcılık	12-15 yaş	3	2.6222	.71905	.963	.410
	16-18 yaş	95	2.9439	.54762		
	19-21 yaş	151	2.9890	.50704		
	22-24 yaş	132	2.9167	.42575		
	Total	381	2.9498	.49267		
Duyuşsal Duyarlılık	12-15 yaş	3	2.5556	.13878	.891	.446
	16-18 yaş	95	2.6358	.49773		
	19-21 yaş	151	2.6243	.51883		
	22-24 yaş	132	2.5394	.51511		
	Total	381	2.5972	.51083		

Yaş değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak farklılık olup olmadığına ait yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4.22’de verilmiştir. Tabloya göre yaş değişkeni ile SBE arasında ortalama olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusu elde edilmiştir.

Yalnızca yaş değişkeni durumu ile Sosyal Duyarlılık değişkeni arasında Sig. değerinin 0.05'ten küçük olmasıyla anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

5. TARTIŞMA

Cinsiyet değişkenine göre sosyal beceri düzeyleri göz önüne alınarak literatür incelendiğinde; Avşar 2004, Avşar ve Öztürk 2007, Deniz 2002 ve Banjou 2004 tarafından yapılan çalışmalarda cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (47-50). Bu çalışmalar araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir. Bu anlamlı farklılığın nedeni araştırmaya katılan bireylerin farklı sosyo-demografik yapılarında olmaları, eğitim seviyeleri, yaşam koşullarının farklılık göstermesinden kaynaklandığı söylenebilir. Fakat Tekin ve diğerlerinin 2006 yılında yaptığı çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin; Öztürk ve Şahin 2013 yılında yaptığı çalışmada, 9-13 yaş gurubu sporcu öğrencilerin cinsiyetleri ile Sosyal Yetkinlik Ölçeği alt boyut ve toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuşlardır (51-52). Araştırmamız ile örtüşmeyen sonuçlara ulaşmışlardır. Sosyal beceri düzeyleri cinsiyet açısından değerlendirildiğinde; bazı araştırma sonuçlarının bizim çalışma bulgularımızı desteklediği, bazı çalışma sonuçlarının ise desteklemediği görülmektedir.

Lisanslı spor yapma değişkenine göre bireyin sosyalleşmesi ve sosyal beceri düzeyleri ile ilgili literatür araştırıldığında: Allison ve ark. 9-11 yaşlarındaki öğrencilerin, fiziksel aktiviteye katılmaları, beden eğitimi dersleri, diğer okullarla aktiviteler, engellerin farkında olma ve aşabilme, okul dışı faaliyetler ile sosyal yetkinlik arasındaki ilişkiyi incelemişler ve fiziksel aktiviteye katılım ile sosyal yetkinlik beklentisi arasında anlamlı ilişki olduğunu vurgulamışlardır (53). Bu çalışma araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir. Dolayısıyla spor yapmanın kişilerin sosyalleşmesi ve sosyal beceri düzeylerinin artmasına katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Bizde araştırmada aktif spor yapma değişkeni ile SBE ölçeğinin alt boyutlarına baktığımızda sosyal duyarlılık ve duyuşsal duyarlılık boyutlarının aktif spor yapma durumu bakımından anlamlı farklılık olduğu görülür.

Eğitim durumu değişkenine göre sosyal beceri düzeyleri göz önüne alınarak ilgili literatür incelendiğinde: Gezer'in değişik branşlarındaki sporcuların sosyal becerinin çeşitli değişkenler açısından incelendiği çalışmasında; öğrenim durumu değişkenine göre, duyuşsal duyarlılık boyutunda, lise mezunu olan sporculara göre üniversite mezunu olan sporcular daha yüksek sosyal beceri düzeyine sahip olduğu görülmekte iken sosyal becerilerin diğer alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Yaptığımız çalışma da eğitim değişkeni ile SBE alt boyutlarında

ortalama olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Gezer 2010 tarafından yapılan çalışmada araştırma bulgularımızla örtüşmeyen sonuçlara ulaşılmıştır (54). Dolayısıyla çalışmamızda bireyler eğitime gerek duymadan çeşitli kişisel ve sosyal yönlerini geliştirebilmelerine imkan verilince sosyal becerilerini geliştirme fırsatını bulabilecekleri söylenebilir.

Anne-baba eğitim durumu değişkenine göre sosyal beceri düzeyleri göz önüne alınarak literatür incelendiğinde; Erbay 2008 yılında yaptığı okul öncesi eğitim alan ve almayan çocuklar üzerinde yaptığı bir çalışmada, annenin eğitim durumu yükseldikçe çocukların da sosyal beceri düzeylerinin anlamlı derecede yükseldiği, buna karşılık baba eğitim durumunun çocuklarda sosyal beceri düzeyini etkilemediği tespit edilmiştir (55). Dicle 2006 yılında üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmada; üniversite öğrencilerinin sosyal becerilerinde anne ve baba eğitim seviyesine göre anlamlı farklılıkların gözlemlendiği, babalarının ve annelerinin eğitim düzeyi üniversite olan öğrencilerin sosyal becerileri düzeylerinin daha yüksek ortalamalara sahip olduğunu belirlemiştir (56). Bu çalışmalar araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir. Fakat Türkel 2010 da yaptığı çalışmada, 12-14 yaş grubu ilköğretim öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada anne ve babanın eğitim düzeyinin çocuklarda sosyal uyum ve iletişim becerilerini etkilemediği tespit etmiştir (57). Kırılmazkaya 2010 yılında öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada baba öğrenim durumu, gruplar arasında sosyal beceri puanlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşmışlardır (58). Bu sonuçlar çalışmamızın bulgularımızla örtüşmemektedir.

Anne-baba meslek değişkeni sosyal beceri düzeyine etkisi ile ilgili literatür incelendiğinde: Akpınar 2014 yılında Öğretmen adayları ile yaptığı bir çalışma sonuçlarına göre anne ve baba meslek değişkenlerinin sosyal beceri üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (59). Bu çalışma araştırma bulgularımızla örtüşmemektedir. Çalışmamızda yalnızca annenin meslek durumu ile Duyuşsal Duyarlılık değişkeni arasında; babanın meslek durumu ile Sosyal Anlatıcılık, Duyuşsal Kontrol ve Duyuşsal Duyarlılık değişkeniyle anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Aile aylık geliri değişkeni ile sosyal beceri düzeyine etkisi ile ilgili literatür incelendiğinde; araştırma bulgularımızı destekleyen benzer bir çalışmada Peisner ve arkadaşlarının 2001 yılında yaptığı çalışmada ailenin gelir düzeyi arttıkça çocukların sosyal beceri düzeylerinin de yükseldiği ifade edilmiştir (60). Bulgularımızı destekleyen

başka bir çalışmada Balyan 2009 yılında gelir durumu düşük olan öğrencilerin de gelir durumu orta ve iyi olan öğrencilere göre daha yüksek olumsuz sosyal beceri davranışları gösterdikleri belirlenmiştir (61). Araştırma bulgularımızla çelişen bir çalışmada Çoşkun ve Samancı 2012 yılında ilköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin sosyo-ekonomik özelliklerinin sosyal beceri düzeyini etkilemediği bulmuşlardır (62). Bulgularımızla çelişen bir başka çalışmada Süt 2014 yılında ortaöğretim öğrencilerinin sosyal beceri düzeyinin aile gelir düzeyinden etkilenmediği bulmuştur (63).

Yaş değişkenine göre SBE puan ortalamaları arasındaki ilişkiler açısından literatür incelendiğinde; Gezer 2010 yılında 15-18, 23-26 ve 27+ yaş grubu sporcuların duyuşsal anlatımcılık, duyuşsal duyarlık, duyuşsal kontrol, sosyal anlatımcılık, sosyal duyarlık ve sosyal kontrol sosyal beceri alt boyutlarının incelendiği bir çalışmada, sporcuların yaşları arttıkça duyuşsal anlatımcılık alt boyutunun da arttığı tespit edilmiştir (54). Süt 2014 yılında Ortaöğretim öğrencileri ile yapılan başka bir çalışmanın bulgularına göre; yaş gruplarına göre katılımcıların sosyal anlatımcılık ve sosyal kontrol alt boyutlarına ait puanları arasında anlamlı fark bulunduğu, diğer alt boyutlar ve toplam sosyal beceri puanlarının ise yaş gruplarına göre farklılık içermediği tespit edilmiştir (63). Araştırma bulgularımıza göre yaş değişkeni ile Sosyal Duyarlılık arasında anlamlı bir farklılık bulunması, alt boyutlarından herhangi biri arasında anlamlı farklılık bulunması yönüyle benzerlik bulunur. Tek bir boyutun anlamlı bulunması açısından sosyal beceri düzeyleri üzerinde yaş unsuruyla beraber başka çevresel ve kişisel unsurlarında etkili olduğu söylenebilir. Fakat Türkel 2010 yılında 12-14 yaş grubunda bulunan ilköğretim öğrencilerinde yapılan benzer çalışmada, öğrencilerin sosyal uyum, aile uyumu ve iletişim becerilerinin yaş gruplarına göre farklılık göstermediği tespit etmiştir (57).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Bu bölümde araştırma bulgularının, Malatya ilindeki taşra teşkilatına bağlı olan Beydağı ve Fırat Gençlik Merkezlerine rekreatif etkinliklerine katılan bireylerin sosyal beceri puanı ortalamalarının; cinsiyet, eğitim, anne eğitim, baba eğitim, anne mesleği, baba mesleği, aile gelir seviyesi ve lisanslı spor yapma durumları değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmaya ait sonuç yer verilmiştir.

- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin cinsiyet değişkeni açısından sosyal beceri puan ortalamaları arasında duyuşsal kontrol ve duyuşsal duyarlılık boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin yaş değişkenine ilişkin veriler ile sosyal beceri puan ortalamaları arasında yalnızca sosyal duyarlılık boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin eğitim durumu değişkeni açısından sosyal beceri puanları ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur.
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin anne eğitim düzeyi değişkenine göre sosyal beceri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin baba eğitim düzeyi değişkenine göre sosyal duyarlılık, sosyal anlatımcılık, duyuşsal kontrol, duyuşsal anlatımcılık ve duyuşsal duyarlılık boyutları ile sosyal beceri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin anne meslek durumu değişkenine göre yalnızca duyuşsal duyarlılık

boyutu ile sosyal beceri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.

- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin baba meslek durumu değişkenine göre sosyal anlatımcılık, duyuşsal kontrol ve duyuşsal duyarlılık boyutları ile sosyal beceri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin aile aylık geliri değişkenine göre sosyal kontrol, sosyal anlatımcılık, duyuşsal anlatımcılık, duyuşsal duyarlılık boyutları ile sosyal beceri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.
- Malatya ilindeki gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin lisanslı spor yapma durumu değişkenine göre sosyal duyarlılık ve duyuşsal duyarlılık boyutları ile sosyal beceri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.

Araştırma sonucunda, Malatya ili Beydağı ve Fırat Gençlik Merkezleri'nde serbest zaman etkinliklerine yer alan bireylerin sosyal beceri düzeyi puanlarının eğitim düzeyi değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği, bazı demografik (cinsiyet, yaş, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne meslek, baba meslek, aile gelir düzeyi, aktif spor yapma) değişkenler açısından anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmıştır.

6.2. Öneriler

Kuruluşlar için öneriler: Gençlik merkezlerinin sayısı illere ve illerde yer alan mahalli bölgelerdeki nüfusa oranlanarak arttırılmalıdır.

İlçelerde spora daha yatkın bireylerin olduğunu düşünürsek gençlik merkezlerinin bulunmadığı ilçelerde gençlik merkezleri açılmalı sunulan imkânlarla bireylerin serbest zamanlarını sosyal kültürel ve sportif faaliyetlerle değerlendirme fırsatı verilmelidir.

Gençlik merkezlerinde gençlerle çalışan personellerin sosyal beceri alanında yetkinleştirilmeleri için gerekli eğitim ve sertifika programlarıyla desteklenmelidir.

Gençlik merkezlerine katılım gösterenlerin büyük bir bölümünü ergenlik döneminde kişiler çoğunluğu oluşturduğu düşünülürse gençlik merkezlerinde sosyal

hizmet uzmanı, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri verilerek bireyin sosyal beceri düzeyinin farkına varıp kendisini geliştirmesine imkan verilmelidir.

Gençlik merkezlerinin kişinin sosyal beceri düzeyine katkısı dikkat çekici çalışmalarla gençlik merkezleri konusunda daha fazla tanıtım faaliyeti yapılmalı, gençlik merkezlerinin sanatsal, kültürel ve sportif faaliyetleri dikkat çekici çalışmalarla aktarılmalıdır.

Gençlik merkezlerinin tanıtımı eğitim kurumlarında arttırılmalı okullarda gerçekleştirilen kulüp faaliyetlerinde gençlik merkezlerinden yararlanılmalı ve gerçekleştirilen etkinlikler çeşitli medya araçlarıyla sunularak gençlik merkezleri konusunda farkındalık oluşturulmalıdır.

İçinde bulunduğumuz dönemde artan boşanma olayları nedeniyle birçok birey aile ortamı dışında büyümekte ve yaşadıkları yeni ortamlarda kişisel ve sosyal uyum problemleri yaşadıkları için yetiştirildikleri kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak gençlik merkezleri faaliyetlerine katılım göstermeleri sağlanıp sosyal beceri düzeylerini geliştirme imkanı verilmelidir.

Gençlere yönelik çalışan başta üniversiteler olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gençlik merkezleri arasında koodine faaliyetler yapılmalı, gençlik merkezlerine yönelik akademik çalışmalar desteklenmelidir.

Gençlik merkezlerinde Spor Bilimleri Fakültesi ve BESYO(Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) rekreasyon bölümü mezunları serbest zamanı en etkili ve verimli değerlendirme alanları olan gençlik merkezlerinde istihdam edilmelidir.

Araştırmacılar için öneriler: Araştırmanın nicel araştırma yöntemi ve nitel araştırma yöntemlerinin birleştirilmesiyle gerçekleştirilmek, araştırmanın bölge olarak veya Türkiye geneli gerçekleştirilmesi daha geniş bilgilere ulaşmayı sağlayabilir.

KAYNAKLAR

1. Ata Ö. Gençlerin Gençlik Merkezleri Faaliyetlerine İlişkin Tutumların İncelenmesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce:Düzce Üniversitesi, 2018.
2. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, T.C. Resmi Gazete, Sayı:17863, 09 Kasım 1982.
3. Oktay A. *Yaşamın Sihirli Yılları:Okul Öncesi Dönem*, 3.Baskı, İstanbul, Epsilon Yayıncılık, 2002:32.
4. Karasar N. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, 32. Basım, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2017:13.
5. Gençlik ve Spor Bakanlığı, www.gsb.gov.tr, Erişim Tarihi: 18 Eylül 2020.
6. Arslan S. Yetişkin Kent Halkının Belediyelerin Serbest Zaman Eğitimi ile Rekreasyon Etkinliklerinin Sunumuna ve Yaşam Kalitesine Etkisine İlişkin Görüşleri (Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2010.
7. Karaküçük S. *Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme*, 6.Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi, 2005:40.
8. Kocayörük A. İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Becerilerini Geliştirmede Dramanın Etkisi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara:Ankara Üniversitesi, 2000.
9. Yüksel G. Sosyal Beceri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyine Etkisi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalı. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 1997.
10. Türk Dil Kurumu, [:http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.577bd87d26c312.69576469](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.577bd87d26c312.69576469), Erişim Tarihi: 28 Eylül 2020.
11. Baltaş A, Baltaş Z. *Stres ve Başa Çıkma Yolları*, 7.Baskı, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1989:49.

12. Arslan S. (*Yetişkin Eğitimi Bakış Açısıyla Serbest Zaman-Rekreasyon ve Serbest Zaman Eğitimi*, 1.Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2018:32.
13. Akyüz H. Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi Bartın Üniversitesi Örneği. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bartın: Bartın Üniversitesi, 2015.
14. Baran G. 4-5 yaş çocuklarının sosyal davranış ve aile ortamlarının incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 2005, 321:9-16.
15. Kurt F. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Beş-Altı Yaş Çocuklarının Sosyal Uyum ve Becerilerine Proje Yaklaşımlı Eğitim Programlarının Etkisinin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2007.
16. Eti İ. Drama Etkinliklerinin Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocuklarının Sosyal Becerileri Üzerine Etkisi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, 2010.
17. Hacıoğlu N, Gökdeniz A, Dinç Y. *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları*, 2.Baskı. Ankara, Detay Yayıncılık, 2009:15-16.
18. Özdemir M. Çalışma Zamanı, <https://mesutozdemir.org/bos-zaman-nedir/#:~:text=%C3%87al%C4%B1%C5%9Fma%20zaman%C4%B1%20bireylerin%20i%C5%9F%20ile,ve%20bo%C5%9F%20zaman%20%C5%9Feklinde%20s%C4%B1n%C4%B1fland%C4%B1rabiliriz>, Erişim Tarihi: 20 Aralık 2020.
19. Deniz ME. Üniversite Öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2003, 9:501-22.
20. Şen S, Sarıkaya İ. Serbest zaman etkinlikleri dersinde seçilen etkinliklerin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2015, 4: 1076-307.

21. Terzioğlu EÇ. Proje Yaklaşımını Uygulayan ve Uygulamayan Okullara Devam Eden 5-6 Yaş Grubundaki Çocukların Sosyal Gelişim ve Zeka Alanlarının İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2005.
22. Erler Ö. Ebeveyn Kabul Reddi ile 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi, 2011.
23. Şen S. Serbest zaman, serbest zaman etkinlikleri ve eğitimdeki yeri. *Ekev Akademi Dergisi*, 2013, 57:295-305.
24. Gökmen H. *Yükseköğrenim Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlikleri ve Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri*, 1.Baskı. Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 1985:46.
25. Atılğan G. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden ve Etmeyen İlköğretim I. Kademe I. Devre Çocuklarının Sosyal Beceri Özelliklerinin Karşılaştırılması. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2001.
26. Atlı Ç. Okul Öncesi Eğitimi Alan 6 Yaş Çocuklarının Sosyal İlişkileri Anlamlandırmasının İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2006.
27. Şentuna M. Türkiye'deki Gençlik ve Spor ile İlgili Kamu Kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Gençlik Politikalarının Değerlendirilmesi ve Bir Model Örneği. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 2009.
28. Tanrıoğen A. Öğretimin denetimine yönelik bir model: yönlendirilmiş yoğun denetim kuram ve uygulamada eğitim yönetimi. *DergiPark Akademi*, 2014, 9:9.
29. Gençlik Merkezleri Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete, Sayı:25167, 13 Temmuz.2003.
30. Bozgeyikli H. Üniversite gençlerinin serbest zaman kullanım alışkanlıkları araştırması. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013, 5:72.

31. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Merkezleri Akademisi, <https://gsb.gov.tr/Sayfalar/3102/3101/GenclikMerkezleriAkademisi.aspx>. Erişim Tarihi: 20 Eylül 2020
32. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kod Adı 2023, <https://kodadi2023.gsb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 27 Eylül 2020
33. Sargent RL. Social skills for school and community. Colorado: Colorado Springs, <https://eric.ed.gov/?id=ED441297>, Erişim Tarihi: 27 Aralık 2020.
34. Bacanlı H. *Sosyal Beceri Eğitimi*, 1.Baskı. Ankara, Pegem Akademi, 2019:35.
35. Akkök F. *İlköğretimde Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi*. 1.Baskı, İstanbul, Özgür Yayınları, 2006:18.
36. Uzamaz F. Sosyal Beceri Eğitiminin Ergenlerin Kişilerarası İlişki Düzeylerine Etkisi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayımlanmamış yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, 2000.
37. Erbay E. Okul Öncesi Eğitimi Alan Almayan İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Becerilere Sahip Olma Düzeyleri. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı. Yüksek lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi, 2008.
38. Riggio RE. Assessment of basic social skills. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1986, 3:649-60.
39. Avcıoğlu H. *Etkinliklerle Sosyal Beceri Öğretimi*, 1.Baskı. Ankara, Kök Yayıncılık, 2009:136.
40. Topaloğlu A. Etkinlik Temelli Sosyal Beceri Eğitiminin Çocukların Akran İlişkilerine Etkisi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Ev Yönetimi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2013.
41. Çorapçı F, Aksan N, Arslan YD, Yağmurlu B. Okul öncesi dönemde duygusal, davranışsal ve sosyal uyum taraması: Sosyal yetkinlik ve davranış değerlendirme-30 ölçeği. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 2010, 17: 63-74.
42. Çifci İ, Sucuoğlu B. *Bilişsel Süreç Yaklaşımıyla Sosyal Beceri Öğretimi*, 4.Baskı. Ankara, Kök Yayıncılık, 2005:156.

43. Avcioğlu H, Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklara Sosyal Becerilerin Öğretilmesinde İşbirlikçi Öğrenme Yöntemi ile Sunulan Öğretim Programlarının Etkinliğinin İncelenmesi. *Omepe Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı Bildiri Kitabı*, Cilt 1. Ankara, Ya-pa Yayınları, 2003: .490-504.
44. Bartlett JE, Körtlik JW, Higgins CC. Organizational research: determining appropriate sample size in survey research. *Information Tecnology, Learning and Performance Journal*, 2019, 1:43-50.
45. Malatya Beydağı ve Fırat Gençlik Merkezi, Brifing Dosyası. Erişim Tarihi: 19 Aralık 2019
46. Yüksel G, Sosyal beceri envanterinin Türkçe'ye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1998, 9:39-48.
47. Avşar Z. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Belirlenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi, 2004.
48. Avsar Z, Öztürk, FK. Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin belirlenmesi (Uludağ Üniversitesi Örneği). *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2007, 17: 111-30.
49. Deniz ME. Üniversite Öğrencilerinin Karar Verme Stratejileri ve Sosyal Beceri Düzeylerinin TA-Baskın Ben Durumları ve Bazı Özlük Niteliklerine Göre Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayınlanmış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2002.
50. Banjou S. Analysis of junior high school students' social skills in physical education classes: with a special reference to their genders, grades, and adjustments to physical education classes. *Japanese Journal Education HealthSport Science*, 2004, 47:55.
51. Tekin M, Bayraktar G, Yıldız M, Katkat D. Beden eğitimi öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre sosyal beceri yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2006, 3:3.
52. Öztürk F, Şahin KS. Spor yapan ve yapmayan 9-13 yaş grubu bireylerin sosyal yetkinlik beklentisi puanlarının karşılaştırılması. *İlköğretim Online(elektronik)*, 2007, 3:468-479.

53. Allison KR, Dwyer JJ, Makin S. Self-efficacy and participation in vigorous physical activity by highschool students. *Health Education & Behavior Journal*, 1999, 1:26.
54. Gezer ED. Farklı Spor Branşlarındaki Sporcuların Sosyal Beceri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2010.
55. Erbay E. Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Becerilere Sahip Olma Düzeyleri. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi, 2008.
56. Dicle AN. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ve Bazı Kişisel Özelliklerine Göre İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun: On Dokuz Mayıs Üniversitesi, 2006.
57. Türkel Ç. İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyleri ile Sosyal Uyum ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 2010.
58. Kırılmazkaya G. İlköğretim Fen Bilgisi ve Sınıf Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerileri ve Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması. Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, 2010.
59. Akpınar Ş. Öğretmen Adaylarının Problem Çözme ve Sosyal Becerilerinin İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş: Sütçü İmam Üniversitesi, 2014.
60. Peisner Feinberg, ES, Burchinal, MR, Clifford RM, Culkin ML, Howes C, Kagan SL, Yazejian N. The relation of preschool child-care quality to children's cognitive and social developmental trajectories through second grade, *Child Development Journal*, 2001, 5:1534-53.

61. Balyan M. İlköğretim 2. Kademe ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları, Sosyal Beceri ve Özyeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı. Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, 2009.
62. Coşkun N, Samancı O. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda sosyal beceri düzeyi ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, *Journal Of Educational And Instructional Studies*, 2012, 1:32-41.
63. Süt MA. Ortaöğretim Öğrencilerinin Spor Yapma Düzeylerine Göre Sosyal Beceri Özelliklerinin Karşılaştırılması (Gaziantep İli Örneği). Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Samsun: On Dokuz Mayıs Üniversitesi, 2014.

EKLER

EK-1. Özgeçmiş

A. KİŞİSEL BİLGİLER

Adı soyadı : Elif NARİNÇ

Doğum tarihi ve yeri

Yabancı dil bilgisi : İngilizce

Görev yeri : -

e-posta

Cep telefonu

B. EĞİTİM BİLGİLERİ

Mezun olduğu üniversite / fakülte : İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu

Mezuniyet tarihi (yıl olarak) : 2017

EK-2. Malatya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü İzin Yazısı

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Sayı : 80764699-180.99-E.744071

23.07.2020

Konu : Envanter Uygulama İzin Talebi Hk.

MALATYA GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Elif NARİNÇ'in 20.07.2020 tarihli başvurusu.

İlgi dilekçeyle Gençlik Merkezlerinde üye olan 13-29 yaş grubu gençlerin " Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin Sosyal Beceri Düzeylerinin" bazı demografik değişkenlerin incelenmesi adlı yüksek lisans çalışması için Beydağı ve Fırat Gençlik Merkezlerinde bireylere yönelik "Sosyal Beceri Envanteri"nin uygulanması için 3 ay süreyle Gençlik Merkezlerimizde uygulama izni uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır

Ebu Bekir KAYHAN
İl Müdürü

Not: Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : SJSQJMER Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-eimzali-belge-dogrulama>
Adres: Özalper Mah.Alparslan Türkeş Bulvarı Ergenekon Köprüsü Yanı 3/3
Yeşilyurt/MALATYA
Telefon : (0422) 323 79 61 Belgegeçer: (0422) 323 13 68
Elektronik Ağ: <http://malatya.gsb.gov.tr> e-posta: malatya@gsb.gov.tr

Bilgi için: Mehmet GÜL
Yurt Yönetim Memuru

EK-3 Etik Kurul Raporu

18.01.2021

Etik Kurul Otomasyonu

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu

Oturum Tarihi :
13-08-2020

Oturum Sayısı : 14

Karar Sayısı : 7

Etik Açından Uygun

Çalışma Adı Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenler Işığında İncelenmesi (Malatya İli Örneği)

Araştırmacılar Yüksek lisans Öğrencisi elif narinç (Yürütücü)
Prof.Dr. Cemal Gündoğdu (Danışman)

Başkan Prof.Dr. Hüseyin Suphi ERDEM

Kurul Üyeleri

Sekreter Hatice CİHAN	Prof.Dr. Mustafa ARSLAN
Prof.Dr. Mehmet GÜNGÖR	Prof.Dr. Süleyman ÇALDAK
Prof.Dr. Nesrin SİS	Prof.Dr. Mehmet ÜSTÜNER
Prof.Dr. Lütfiye ÖZDEMİR	

EK-4. Ölçek Formu

ÖLÇEK FORMU

Bu araştırma " Gençlik Merkezlerinde Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenler Işığında İncelenmesi (Malatya İli Örneği)" adlı yüksek lisans çalışması için yapılmaktadır. Ölçek formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kişisel Bilgi Formu kullanılmış olup maddeler çoktan seçmeli ve boşluk doldurma olarak sunulmuştur. Çoktan seçmeli maddeler için size uygun gelen seçeneğin yanındaki ayraçın içerisine (x) işareti koyarak ve/veya boşluk doldurma maddeleri için ise ayraç içerisine rakam veya yazı yazarak doldurunuz. İkinci bölümde ise soruları okuduktan sonra size uygun seçeneği (x) işaretleyiniz. Ölçek formuna adınızı soyadınızı yazmayınız. Değerli yardım ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Elif NARINÇ

Yüksek Lisans Öğrencisi

İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

- 1- Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()
- 2- Eğitim Durumu: Ortaokul () Lise () Üniversite () Diğer (Lütfen Belirtiniz):.....
- 3- Yaşınız: (.....)
- 4- Annenizin Eğitim Durumu: Okuryazar değil () Okuryazar () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ve üzeri ()
- 5- Babanızın Eğitim Durumu: Okuryazar değil () Okuryazar () İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans ()
- 6- Annenizin Mesleği: Ev Hanımı () Memur () İşçi () Emekli () Diğer (Lütfen Belirtiniz):.....
- 7- Babanızın Mesleği: Memur () Çiftçi () Esnaf () İşçi () Emekli () Diğer (Lütfen Belirtiniz):.....
- 8- Ailenizin Aylık Gelir Durumu: 0 - 750 TL () 751 - 1500 TL () 1501 - 2250 TL () 2251 - 3000 TL () 3001 TL - 3750 TL Diğer (Lütfen Belirtiniz):.....
- 9- Aktif Olarak (Lisanslı) Spor Yapma Durumu: Evet () Hayır ()

Aşağıda bir tutum ve davranış ifade eden 90 madde verilmiştir. Bu ifadelerden sisiz durumunuza en doğru şekilde yansıtacak olan seçeneğe karar veriniz. Yanıtlarınızı aşağıdaki ölçeğe göre değerlendiriniz.		Tamamen Benim Gibi	Oldukça Benim Gibi	Benim Gibi	Biraz Benim Gibi	Hiç Benim Gibi Değil
1	Üzüntülü ve mutsuz olduğum zaman başkalarının bunu anlaması zordur.					
2	İnsanlar konuşurken onların hareketlerini izlemeye de onları dinlediğim kadar zaman ayırım.					
3	Sevmediğim insanlara karşı olan duygularımı ne kadar saklamaya çalışırsam da onlar sevmediğimi anlarlar.					
4	Arkadaşların bir araya geldiği eğlence toplantıları düzenlemekten hoşlanırım.					
5	Başkaları tarafından eleştirilmek veya azarlanmak beni pek rahatsız etmez.					
6	Genç-yaşlı zengin ve yoksul her türlü insanla birlikte kendimi rahat hissederim.					
7	Pek çok insandan daha hızlı konuşurum.					
8	Çok az insan benim kadar duyarlı ve anlayışlıdır.					
9	Komik bir hikâye anlattığımda ya da şaka yaptığım da çoğunlukla kendimi gülmekten alkoymam.					
10	İnsanların beni iyice tanımaları çok zaman alır.					
11	Benim zevk ve üzüntümün en büyük kaynağı diğer insanlardır.					
12	Bir grup arkadaşla birlikte olduğum zaman genellikle grubun sözcüsü olurum					
13	Mutsuz olduğum zaman çevremdekileri de mutsuz yapma eğilimim vardır.					
14	Toplantılarda her hangi birisi bana ilgi duyduğu zaman bunu hemen fark edebilirim.					
15	İnsanlar sıkıldığını yüz ifademden her zaman fark edebilirler					
16	Sosyal olmaktan hoşlanırım.					
17	Politik bir tartışmada tartışan kişileri gözlemek ve görüşlerini analiz etmekten ziyade tartışmada bizzat yer almayı tercih ederim.					
18	Kişisel bir şey hakkında konuşurken karşımdakilerin yüzüne bakmakta bazen zorluk çekerim.					
19	Bakışlarımın anlamlı olduğu söylenir.					
20	İnsan davranışlarının nedenlerini öğrenmek isterim.					
21	Duygularımı kontrol etmede çok başarılı sayılmam.					
22	Çok sayıda insanla bir arada çalışmayı gerektiren işlerimi tercih ederim.					
23	Çevremdeki insanların psikolojik durumlarından büyük ölçüde etkilenirim.					

24	Önceden hazırlanmış bir konuşmayı yapmada pek başarılı değilimdir.					
25	Başka insanlara dokunmaktan genellikle rahatsız olurum.					
26	Başkaları ile olan ilişkileri izleyerek bir insanın karakterini kolayca anlaya bilirim.					
27	Gerçek hislerimi hemen hemen herkesten gizleyebilirim.					
28	Arkadaşların bir araya geldiği eğlence toplantılarına her zaman katılırım.					
29	Bazı ortamlarda doğru şeyleri yaptığımdan veya söylediğimden endişe ederim.					
30	Kalabalık bir insan grubu önünde konuşmak benim için çok zordur.					
31	Sık sık yüksek sesle gülerim.					
32	Ne kadar saklamaya çalışsalar da, insanların gerçek düşüncelerini genellikle bilirim.					
33	Arkadaşlarım beni güldürmeye veya gülümsetmeye çalışsalar bile ciddiyetimi koruya bilirim.					
34	Kendimi yabancılara tanıtırken genellikle ilk adımı ben atarım.					
35	Bazen arkadaşlarım bana söylediklerini sanki çok kişisel olarak alıyorum.					
36	Bir grup içerisinde olduğum zaman konuşacağım doğru şeyleri seçmede güçlük çekiyorum.					
37	Arkadaşlarıma ve aileme onların beni nasıl kızdırdıklarını veya üzdüklerini anlatmada güçlük çekiyorum.					
38	Bir insanla ilk karşılaşmamdan sonra onun karakterini tam olarak anlayabilirim.					
39	Duygularımı kontrol etmek benim için oldukça zordur.					
40	Karşılıklı konuşmalarda genellikle ilk adımı ben atarım.					
41	Hareketlerin hakkında başkalarının ne düşündükleri benim için çok fazla önem taşımaz.					
42	Grup tartışmalarını yönetmede genellikle çok başarılıyım.					
43	Yüz ifadem genellikle tarafsızdır.					
44	Hayatımdaki en büyük zevklerimden biri diğer insanlarla birlikte olmamdır.					
45	Üzgün olsam bile soğukkanlılığımı korumakta oldukça başarılıyım.					
46	Bir hikaye anlatırken konunun anlaşılması için genellikle pek çok el kol hareketi yaparım.					
47	Genellikle insanlara söylediklerimin yanlış anlaşılacağından kaygılanırım.					
48	Genellikle sosyal düzeyi benimkinden farklı olan insanlarla birlikte bulunmaktan rahatsız olurum.					
49	Kırgınlığımı çok seyrek gösteririm.					
50	Kendilerini olduğundan farklı gösterenleri, karşılaştığım ilk andan itibaren tespit edebilirim.					
51	Grupla birlikte iken genellikle fikirlerimi ve davranışlarımı gruba adapte ederim.					
52	Tartışmalarda konuşmaların büyük bir kısmını ben üstlenirim.					
53	Büyürken ailem daima iyi davranışların önemini vurgulamıştır.					
54	Arkadaşların bir araya geldiği eğlence toplantılarında başkaları ile kaynaşmakta pek başarılı değilim.					
55	Arkadaşlarımla konuşurken onlara sık sık dokunurum.					
56	Başka insanların sorunlarını bana anlatmalarından nefret ederim.					

57	Sinirli olduğum zaman bu durumumu başkalarından çok iyi bir şekilde saklayabilirim.								
58	Toplantılarda çok çeşitli insanlarla konuşmaktan hoşlanırım.								
59	Herhangi birinin bana gülmemesinden veya surat aşmasından çok etkilenirim.								
60	Birçok önemli kişinin katıldığı toplantılarda kendimi dışlanmış hissedirim.								
61	Durgun geçen bir toplantıyı neşelendirebilirim.								
62	Üzüntülü filmlerde bazen ağlarım.								
63	Sosyal etkinliklerde hiç eğlenmesem bile kendimi çok iyi vakit geçiriyormuş gibi gösterebilirim.								
64	Kendimi yalnız biri olarak görüyorum.								
65	Eleştirilere çok duyarlıyım.								
66	Farklı öz geçmişe sahip insanların çevremde rahatsız olduklarını ara sıra fark etmişimdir.								
67	İlgi odağı olmaktan nefret ederim.								
68	Üzüntülü bir insanı rahatlatmak için kolaylıkla dokunup kucaklayabilirim.								
69	Güçlü bir duygumu pek saklayamam.								
70	Kalabalık toplantılara katılmaktan ve yeni insanlarla tanışmaktan zevk alırım.								
71	Başka insanların beni sevmesine çok önem veririm.								
72	Bir yabancı ile konuşmaya başlarken bazen yanlış şeyler söylerim.								
73	Duygu ve heyecanlarımı çok seyrek gösteririm.								
74	Başka insanları seyretmek için saatler harcarım.								
75	Gerçekten kendimi mutlu hissediyorken bile kolaylıkla üzgünmüş gibi gösterebilirim.								
76	Tanımadığım birileri benimle konuşmadıkça onlarla konuşmam mümkün değildir.								
77	Eğer bir başkasının bana baktığını düşüncesine kapılırsam huzursuz olurum.								
78	Grupları da genellikle lider olarak seçilirim.								
79	Arkadaşlarım bazen bana çok konuştuğumu söylerler.								
80	Çoğunlukla duyarlı ve anlayışlı bir insan olduğum söylenir.								
81	Duygularımı saklamaya çalışsam bile insanlar bunu her zaman anlayabilirler.								
82	Arkadaşların bir araya geldiği eğlence toplantılarında toplantının yıldızı olma eğilimindeyim.								
83	Başkalarının üzerinde bıraktığım etki ile genellikle meşgul olurum.								
84	Sosyal ortamlarda genellikle kendimi beceriksiz bulurum.								
85	Kızgın olduğum zaman asla bağırıp çağırırım.								
86	Arkadaşlarım kızgın ve sinirli oldukları zaman onları sakinleştirmem için beni ararlar.								
87	Bir önceki dakika mutlu ve bir sonraki dakika üzgün görülmeye kolaylıkla başarabilirim.								
88	Herhangi bir konu üzerinde saatlerce konuşabilirim.								
89	Sık sık başkalarının benim hakkında ne düşündükleriyle meşgul olurum.								
90	Her türlü sosyal ortama kolaylıkla uyum sağlayabilirim.								